

REŠETO

GLASILO OBČINE RIBNICA

OKTOBER 1999, št.: 10/III

Tale Guzman nas je v dobro voljo spravil že navsezgodaj zjutraj, ko smo na domačem dvorišču Ivana preverjali, ali je res, kar nam je prišlo na uho: da bo ličkala cela vas. Mali petletni gosak je odracal za gospodarjem k odojku, ki se je že vrtel in čakal na uro, ko naj bi se vse zares pričelo. Kaj, preberite na strani 32!

Foto: A.P.

Kakšna radostna in pisana družba se je znašla v naši župnijski cerkvi!

Foto: Klemen Svetelj

Pišemo še:

Pogovor: mag. Andrej Mate Hrastje - megalomanski projekt?

Živeti z rakom na dojki v Ribniški dolini, družini in... s samo seboj

Foto: A. P.

Po oceni strokovnjakinj je najlepše pri nas ravno ohranjanje tistih malih, a pristnih podeželskih značilnosti.

Fotografija je posneta v Prigorici, avtorica pa je Barbara Prelesnik

Na slavnostni seji Občinskega sveta Občine Ribnica so bila 22. oktobra podeljena naslednja priznanja in nagrade:

URBANOVA NAGRADA: **RIKO RIBNICA d. o. o.**

Predlagatelj:
SDS

Foto: A.P.

RIKO RIBNICA d. o. o., podjetje v zasebni lasti, nadaljuje proizvodnjo cestne mehanizacije, ki ima v Ribnici že 30-letno tradicijo. Trenutno je največji proizvajalec cestne mehanizacije in pokriva kar 80 % slovenskega trga, ki zajema predvsem potrebe slovenskih cestnih podjetij, DARS-a, aerodroma, komunalnih in drugih podjetij. Kapitalsko močno podjetje, ki vso svojo dejavnost financira z lastnimi sredstvi, v zadnjih letih izkazuje dobiček, ki sodi med najvišje v naši občini.

GALLUSOVO PRIZNANJE: gospod **MAKS IPAVEC**, ribniški župnik in dekan

Predlagatelj:
SDS in SKD

MAKS IPAVEC, ribniški župnik in dekan, se je izjemno dejavno vključil v naše okolje in s svojim pastoralnim in publicističnim delom veliko pripomogel k njegovi prepoznavnosti. Pred leti je svoja razmišljanja objavjal v Nedeljskem dnevniku v podlistku "Pisma podeželskega župnika", izdal nekaj samostojnih knjižic: "Če pozabim tebe, Slovenija" (1995), "Luč slovenskega naroda" (1997), "Moč ljubezni" (1996) in "Vodnik po cerkvah ribniške župnije" (1997). V zadnjih letih se je posvetil predvsem obnovi sakralne dediščine. Obnovljene so bile številne cerkve: Nemška vas, Sveta Ana, Hrovača, Velike Poljane, Petrinci, sodeloval je pri obnovi Plečnikovih zvonikov, ki so nekaj posebnega daleč naokoli, in restavriranju oltarnih slik slikarjev Groharja in Globočnika.

GALLUSOVO PRIZNANJE: **ALOJZ OSVALD**, zborovodja in organist

Predlagatelj:
SKD

Foto: Foto TONI

Gospod Alojz Osvald je zborovodja, organist in gonilna sila pevskega amaterskega dogajanja v Ribnici zadnjih nekaj desetletij (30 let). Je tudi posebno zaslužen za kakovostno cerkveno in posvetno zborovsko petje v Ribnici. Dejaven je kot vodja več pevskih zborov in skupin, od mešanega cerkvenega zbora, kvarteta Inles in okteta Gallus, ki ga občasno vodi. Strokovno delo gospoda Osvalda dokazuje tudi izjemen napredek v nastopih (cerkvenega) mešanega pevskega zbora Ribnica, ki prav tako zasluži posebno pozornost in občinsko priznanje.

PRIZNANJE OBČINE RIBNICA: **ROKOMETNI KLUB RIBNICA**

Predlagatelj:
SDS in SKD

Rokometni klub Ribnica že dolga leta kvalitetno in uspešno dela predvsem pri razvoju mladih, kar ga postavlja v sam vrh slovenske in evropske rokometne šole. To dokazujejo uspehi ribniških kadetov na državnem (1. mesto v letih 1998 in 1999) in evropskem prvenstvu (3. mesto leta 1998 in 1. mesto leta 1999), za kar sta še posebej zaslužna trenerja gospoda Janko Ilc in Stojan Gelze. Rezultat kvalitetnega in usklajenega dela trenerja Zdenka Mikulina, igralcev in uprave pa je podkrepjen tudi z uspešno sezono članske ekipe, ki je ob ponovni uvrstitvi v 1. DRL še dodatno motivacijsko pripomogla k nadaljnjemu razvoju tega športa.

PRIZNANJE OBČINE RIBNICA: **DAMIJAN KROMAR**

Predlagatelj:
Športna zveza Ribnica

Foto: T. Tramte

Športna panoga, s katero se ukvarja Damijan je triatlon, zajema pa plavanje, kolesarjenje in tek. Letos mu je uspel izreden podvig, saj se je uvrstil na svetovno prvenstvo v dolgem triatlonu, ki je vsako leto v ZDA (Ironman - Havaji). Udeležba na tej tekmi je višek kariere vsakega vrhunjskega triatlona. Skupaj s klubskima kolegoma je letos osvojil naslov državne prava v duatlonu, bil je drugi na triatlonu v Poreču, četrti na državnem prvenstvu v duatlonu, je stalni član državne reprezentance v duatlonu, s katero je nastopil tudi na evropskem prvenstvu.

BOLJ NA KRATKO ...

V ZADOLJE ŽE PO ASFALTIRANI CESTI

14 oktobrskih dni je trajalo urejanje in zatem še asfaltiranje 2 km dolge poti in malo vasice v Veliki gori, investicija pa bo občino stala kar 29 milijonov SIT. Letos bo CP NM grobo asfaltiralo le še cesto v Kot, kjer je uredilo vodovod, vse ostale cestne investicije pa bodo morale počakati na bolj ugoden spomladanski čas.

Bližajoča se zima je pospešila tudi ureditev igrišča v Sušju, na katerem je bil sredi oktobrskega vikenda (16. in 17.) položen asfalt.

V oktobrski številki pišemo:

Z OBČINSKE SEJE	4 - 6
KOMUNALA PREVZELA VZDRŽEVANJE CEST	6
PRVO OBELEŽJE DR. MIKUŽU	7
- Razmišljanja	22 - 23

ODMEVNA RAZSTAVA V GALERIJ MIKLOVA HIŠA . 3 in 7

Tanja Pak, ISKANJA (30. september do 24. oktober)

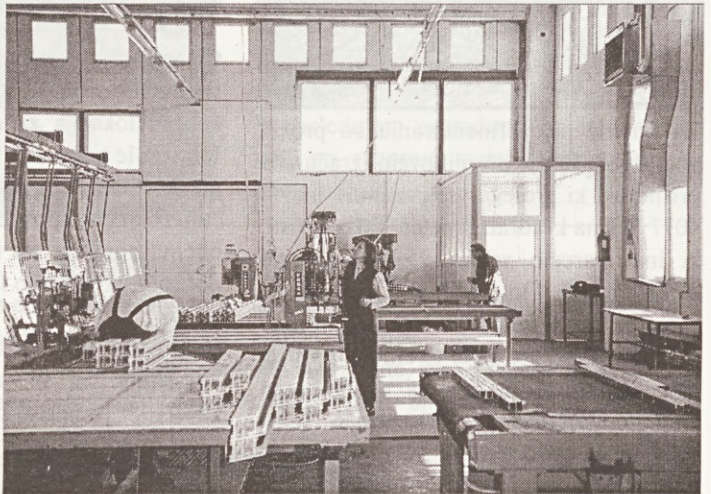
Zavoljo neobičajnosti in zahtevnosti, saj je razstava primer največjega posega v galerijski prostor, kar jih bilo v Sloveniji, je bil tudi obisk Galerije Miklova hiša po velikem odprtju dvakrat večji kot običajno, je povedal njen vodja Stane Kljun. Odmevnost razstave v slovenskem medijskem svetu je bila malodane izredna, in vedno je v njem svoje ime našla tudi Galerija. Med gosti na odprtju zadnjega septembrskega dne se je zvrstila vrsta umetnikov, kulturnikov, znanih in vplivnih obrazov ali imen, vključno z ministrom Jožefom Školjcem in vse povedano ali napisano ali objavljeno govori v prid razstave in dela ribniške Galerije in morda celo zasenči pričakovano visoke stroške.

INLES: Pogovor z direktorjem mag. A. Matetom . 8 - 10

DANDANES SE V GOZDU NIČ VEČ NE NABIRA GOB,

AMPAK INLESOVA VRATA, kroži šala po Ribnici, odkar se je razvedelo za septembrsko krajo na Inlesu. Povod za šalo so gola dejstva. Na Inlesu so namreč zaradi vrste namigov, da nekateri delavci in vodilni v vratarni že dlje časa kradejo in preprodajo vrata, le-tem pripravili past. Eden izmed dokazov je bilo tudi 8 vrat, ki so jih lovci čisto po naključju odkrili v gozdu. Nadaljnje dokaze iščeta tako Inlesov vrh kot policija, sedaj pa je menda že jasno, da je v dolgoletno krajo vpletenih veliko oseb. V enem letu naj bi s tem Inles oškodovali za vsaj 2 mio SIT. Dva delavca sta 15. oktobra dobila disciplinsko kazen: prenehanje delovnega razmerja; policija pa preverja vsaj še dva osumljenca, smo izvedeli. "Glava" te naveze je bila v disciplinskem postopku menda že pred petimi leti, a "jo" ni nihče odstavil, ker je primanjkovalo dokazov.

Občinsko glasilo REŠETO izdaja Občina Ribnica.

Uredniški odbor: Alenka Pahulje - *odgovorna urednica*, Metka Tramte - *članica*.

Lektorica: Tanja Debeljak.

Trženje oglasnega prostora: Marko Modrej, GSM: 041-536-889

Tisk in prelom strani: KVM Grafika, Ribnica.

Naklada: 3.000 izvodov.

Naslov uredništva:

Občina Ribnica, Gorenjska c. 3, 1310 Ribnica.

Na podlagi Zakona o davku na dodano vrednost (Ur. list št. 89/98) sodi glasilo Rešeto med proizvode, za katere se obračunava DDV po stopnji 8%.

V primeru objave istih oglasov v drugih tiskovinah si pridržujemo pravico do avtorskega honorarja.

Pridržujemo si pravico do nenapovedanega obiska tiskarskega škrata v našem glasilu.

OBLJUBLJENO MANJ TEŽAV

Z ELEKTRIČNO ENERGIJO	10
RIBNIŠKI PODJETNIKI UJETI V POPLAVO POGOJEV	11
PREVEČ BIROKRACIJE ŠKODI	12
in PREVEČ DEMOKRACIJE TUDI	21
KAM, KDAJ, ZAKAJ	12, 17, 20
RIBNIŠKI PUŠELJCI	15
ZA NOVO LETO BO ŽIVAHNO	25
NAŠI IZSELJENCI	26 - 27
ŠPORTNI UTRINKI	29 - 30

Še enkrat zahvala za dar,

tudi trem darovalcem, ki smo jih v prejšnji številki pomotoma zapisali kot tiste, ki želijo ostati neimenovani. Namesto cvetja na grob Milana Henigmmana so namreč sredstva v korist Zdravstvenega doma dr. Janeza Oražma darovali tudi: Gostilna Anica Černe, Mizarstvo in prevozi Bojc ter Avtoprevoznništvo Stanko Levstik.

Pobudnik humanitarne akcije se za pomoto opravičuje.

S 6. redne seje ribniških svetnikov, ki je bila 7. oktobra, povzemamo:

Hrastje - Ribniški Beverly Hills? 50.000 DEM za parcelo je predrag zalogaj

Polemično, a zares konstruktivno razpravo o smiselnosti opremljanja tako velikega zazidalnega področja, ki bi Ribnici prinesel kar 270 prostorov za stanovanjske hiše, je pravzaprav sprožilo 7 investorjev. Začeli bi graditi, a nimajo gradbenega dovoljenja. Tega pa ne bodo dobili, ker ne zmorejo plačati od 40 do 60.000 nemških mark za komunalno ureditev posamezne parcele. Razen če?

Za pomoč pri sofinanciranju so prosili občino, saj jim je po njihovem izračunala prispevek, ki presega vse razumne meje - 4077 SIT na kvadratni meter. Tako bi tisti, ki ima parcelo veliko 950 m², moral plačati skoraj 4 mio SIT, tisti s še enkrat večjo pa kar 6 milijonov tolarjev. Mnogo mnogo preveč, kot pa bi to zmogli tudi vsi ostali investitorji, ki bi pokazali interes za gradnjo. Do sedaj ga je pokazalo le 14, vsi ostali pa ga bodo izgubili, če občina ne bo pripravljena "odpreti pot" vsaj prvim graditeljem, zato je strokovna služba predlagala, da jim "občina obračuna komunalni prispevek v višini 50 % vrednosti po programu opremljanja izračunanega komunalnega prispevka, preostanek plačila pa se bo obračunal pozneje v skladu z določili novega odloka".

Nejasno, so rekli svetniki.

Ljudem je treba povedati, da se občina ne more odreči 50 odstotkom. Plačati bodo morali celotno ceno, razen če bodo vse ostale investicije ustavljene za nekaj let, je dejal Mate. "270 hiš je megalomanski projekt in ni realen, oz. je zanj treba načrtovati ogromna sredstva. Pogovarjamo se o 3,7 milijona DEM za prvo fazo, zagotovljenih pa jih imamo le 400.000.

S tem, da je sklep napisan nejasno, se je strinjal tudi Lado Orel, ki je tak način opredelil kot delno avansiranje komunalnega prispevka. To pa pomeni "da bodo v

skrajnem primeru morali graditelji plačati vso vsoto, če ne bo drugih virov, ali občinskih ali samoprispevka..." In ne samo to, po njegovem se odpira tudi vprašanje enakopravnosti. Sedanja predvidena cona, ki obsega 70 hiš, je le prva faza izmed treh. Ostali bi morali imeti enake pogoje in ne samo oni, tudi graditelji na Humcu v Dolenji vasi, je menil Orel. Sploh pa je vprašljivo, ali se namerava Hrastje opremljati že nadstandardno, kar sumijo tudi podpisniki prošnje, češ da "zazidalni načrt predvideva dokaj razkošno infrastrukturo".

Če gre za nadstandard, je dejal Franc But, bo treba razmišljati o tem, da se odpre še kakšna lokacija za gradnjo, ker bodo v Hrastju le gradbene parcele najvišje kategorije, "privoščili pa si jih bodo lahko le "top finančno sposobni". Ali bolje: bo mar občina porabila ves investicijski denar za področje, kjer bodo lahko gradili le najbogatiji?

V polemiki se niso razkrivala samo vprašanja, ki bi se morala še pred začetkom projekta, tudi o njegovi smiselnosti in potrebi, marveč tudi tista povsem socialne narave, saj naj bi individualna hiša ne bila predmet socialne politike. In navsezadnje so se morali svetniki odločiti s pozicije občine kot dobrega gospodarja.

Andrej Mate je kot predsednik finančnega odbora glasno izrekel hipotezo, da se zaradi ponujene roke sofinanciranja "jutri lahko pojavi vseh 270 investitorjev, ker ugotovi, da je zadeva poceni", to pa pomeni 5 milijonov nemških mark proračunskega denarja. Kaj je prioriteta? Realen pogled na dosedanje izkušnje v gradnji na ribniškem področju kažejo, da

se na leto ne izda niti 20 gradbenih dovoljenj, je dejal župan, zato se "ni bati evforije". Prav tako se bo opremljanje ulic in parcel odvijalo fazno, in ne pomeni brezglavega investiranja. "Samo prvih interesentov ne smemo takoj onemogočiti." Načrtovani standard pa je po njegovem nujen za normalno dandanašnje življenje, saj predvideva asfaltiranje ceste, vodovod, elektriko, pločnik, kanalizacijo in telefon. Če tega ni, nam zrcalno sliko lahko drži Velika Mlaka, ki ni plačala prispevka in nima kanalizacije in ne razsvetljava in ne asfalta. Ali pa Lepovče, kjer na marsikaj, kar je danes nuja, čakajo že več let.

CVETKA

A lahko uberemo cenejšo varianto?
"Da, asfalt brez robnika."

... Zaradi vseh vprašanj, ki terjajo temeljit odgovor in premislek, je župan točko do nadaljnjega umaknil z dnevnega reda.

Županov komentar

Razpravo o komunalnem urejanju zazidalnega področja Hrastje na zadnji seji občinskega sveta ocenjujem zelo pozitivno. Pravzaprav je bila razprava po mojem mnenju najbolj kakovostna v vsem času, kar sem župan.

Večino pomislekov, ki so jih v razpravi imeli svetniki, je predhodno pri pripravi gradiva za sejo preučila tudi občinska uprava in prav zato so bili dani, tako ocenjujem, dovolj jasni in konkretni odgovori.

Že pred leti, pred letom 1990, se je občina zavedela težav prostorskega razvoja, predvsem za individualno stanovanjsko izgradnjo, ki je bila tiste čase izredno intenzivna. Prav zato je sprejela odlok o zazidalnem območju Hrastje, ki je predvideval pozidavo s ca 270 objekti.

Spremenjene okoliščine po letu 1990 so predvsem iz ekonomskih razlogov (stečajji) izredno zmanjšale možnosti za tovrstno gradnjo. Šele okrog leta 1995 se je pojavila manjša skupina možnih investitorjev (ca 14), ki so odkupili zemljišča na severnem delu tega območja.

Glede na to, da znotraj obstoječih naselij ni možne pozidave, bodisi zaradi pozidanosti bodisi zaradi lastništva ali drugih vzrokov, smo se s spremembo prostorskega akta odločili za odprtje območja.

Ker smo ocenili, da ni možno komunalno urediti celotnega območja, smo v letu

1997 predlagali in v letu 1998 izpeljali postopek sprememb zazidalnega načrta, s katerim smo predvideno površino in obseg pozidave zmanjšali na ca 70 objektov. Tudi ta faza pa ima tri prometno-komunalne koridorje, ki se bodo urejali fazno, oziroma po potrebi. Na osnovi teh prostorskih sprememb je bila naročena PGD/PZI dokumentacija za komunalno opremljanje območja in skladno z zahtevami zakona je bil izdelan tudi program opremljanja stanovanjskega območja.

V izračun opremljanja so bile zajete projektantske cene iz PGD/PZI projektov. Izračunana cena znaša ca 4.100,00 SIT/m² stavbnega zemljišča (junij 99). Glede na to, da je v ceno zajeta celotna opremljenost zemljišča, ki je potrebna za sodobno stanovanjsko in bivalno okolje (asfaltirana cesta s pločniki, vodovod, kanalizacija, električno omrežje, telefonsko omrežje ...), cena ni pretirana, vsaj ne, če jo primerjamo s cenami v drugih občinah (Novo mesto...).

Dejstvo pa je, da investitorji nimajo skoraj več možnosti pridobiti druge dodatne virov, ki bi pocenili stroške komunalnega urejanja. Ni samoprispevka, prispevkov podjetij ali dela preko stanovanjskih zadrug. Nikomur pa ni cilj, da bi bila komunalna opremljenost nepopolna in zasilna in bi jo kasneje dodelovali prav tako s sredstvi občinskega proračuna, kot se to sedaj dogaja (Lepovče, Grič...). Občina Ribnica bi morala zagotoviti celovito, popolno komunalno opremljenost, tako kot je predvidena, prav tako pa bi morala določiti tudi svoj interes do razvoja občine, predvsem z določitvijo deleža sofinanciranja.

Ortnek sicer ni najbolj primeren, ker so njegovi objekti povsem dotrajani in zato nevarni za skladiščenje, a država obljublja njihovo popolno sanacijo. In razširitev. Graditi namerava 5 novih rezervoarjev s skupno kapaciteto 90.000 m³. Do konca leta naj bi po županovih besedah Zavod RS za blagovne rezerve, ki upravlja kompleks, pridobil gradbeno dovoljenje, v začetku prihodnjega leta pa že gradil prvi naftni rezervoar.

Njihovo krmiljenje bo računalniško, zgrajeni pa naj bi bili po vseh najnovejših standardih, ki onemogočajo kakršnokoli pronicanje nafte v okolje, piše v dopisu.

Kljub vsemu bo občina investitorja pozvala k temu, da podrobno predstavi projekt, širša razprava pa se predvideva tudi za bližnjih KS Velike Poljane in Sveti Gregor.

REBALANS PRORAČUNA ZA LETO '99 SPREJET

Sporni "prenizki" honorarji za tajnike KS

Sredstva, ki jih je v prvem polletju nakazala država za sofinanciranje projektov, so prispela na občinski račun le 46-odstotno, kar pomeni izpad 25 milijonov tolarjev, je razložil župan. Odstotek je enak v vseh občinah, saj so razpisi države naravnani na drugo polovico leta, zato se sredstva pričakujejo v zadnjem kvartalu.

Zapleti so tudi pri delitvi premoženja, saj še ni izvršena delilna bilanca; gradbena sezona se je začela kasneje, kot je bilo predvideno in nekaj izpada v prihodkih bo tudi na račun 60-dnevnih plačilnih rokov. Župan je tudi dejal, da so sofinanciranja jasna, podpisana je tudi sofinancerska pogodba za obnovo zlatih oltarjev ter pogodba za izgradnjo

pokopališča v Dolenji vasi.

Krajša razprava je bila le na račun honorarjev, ki se jih izplačuje tajnikom krajevnih skupnosti, saj je Franc Češarek sprožil vprašanje prenizkih funkcionalnih sredstev, ki so namenjena za delovanje skupnosti. "Nikar si ne mislite, da bo še kdo pripravljen delati za 20.000 tolarjev na mesec. Na ta način se bo KS popolnoma uničilo. Vzeli ste jim žiro račun in sedaj izganjate še tiste ljudi, ki hočejo dejansko delati." Župan je dejal, da pri sprejemanju proračuna ni bilo nobenih pripomb ne s strani svetnikov ne s strani skupnosti. Višina honorarja je določena v premosorazmerju z višino plače, ki jo ima najvišji strokovni delavec gradbene izobrazbe na občini, je dejal župan.

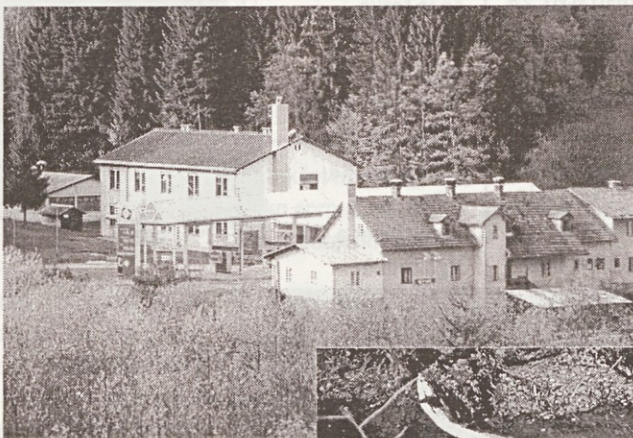
Glede tega, ker imajo KS začasno ukinjen žiro račun, pa je vodja oddelka za finance Marjana Radivojevič, povedala, da občina v ničemer ne ovira delovanje skupnosti. Vse funkcionalne in komunalne stroške, ki jih dostavijo občini, le-ta tudi direktno izplača. Seveda v okviru postavke, ki je posameznim skupnostim določena. Koliko denarja in kako ga porabijo, je stvar KS.

V naslednjem proračunskem letu pa se, vsaj po razpravi sodeč, skupnostim le obeta več denarja.

V ORTNEKU ŠE VEČ NAFTE

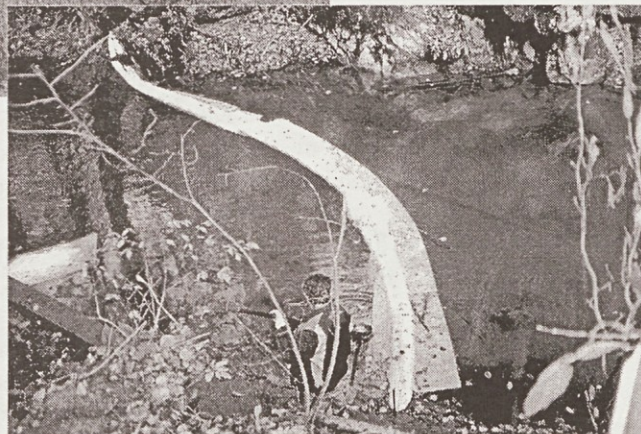
Država je Občini poslala dopis, v katerem vse pristojne, med njimi tudi svetnike, obvešča, da bo na strateški lokaciji v Ortneku širila skladišče naftnih derivatov.

Ta mali kraj je ponovno določen za dodatno ekološko breme zato, ker EU določa, da mora Slovenija zagotoviti rezerve naftnih derivatov, ki zadoščajo za 90-dnevno porabo države.

Tolikokrat smo se Ribničani spraševali, kaj neki bo vojska naredila s skladiščem v Ortneku in potem smo izvedeli. Del ga je v upravljanje prevzelo podjetje S-Trade in ravno pred letom se je dogodila "nesreča z nevarno snovjo".

Naftni derivati so se izlili v bližnji potok, a k sreči je preživel celo vodni živelj. Strah pred ekološko nesrečo pa zato ni nič manjši. Osel sicer pregovorno ne gre dvakrat na led, ampak če ga na vajetih drži država, ga tja lahko z vleče.

SODRAŽICA ŽELI ODPRAVNINO

Tako je župan ocenil sklep sodraških svetnikov, ki so zaključni račun proračuna občine Ribnica za l.'98 v prvi obravnavi sprejeli s pomembnim zadržkom. Županu Andreju Pogorelcu so namreč naročili, da naj se pogaja z ribniškim čelnim človekom o tem, da bi naša občina izplačala Sodražici preko 4 milijone tolarjev, ker v letu '98 ni uspela urediti ceste Podklanec - Kadice in pločnika na cesti R 320, za kar so bila omenjena sredstva predvidena.

Prav tako Sodražica želi kar 50, 04 % presežka proračuna občine Ribnica '98. Do tako visokega deleža je prišla z naslednjim izračunom: "Delilno razmerje je določeno tako, da se najprej upošteva število prebivalcev, potem pa se delež, ki pripada Sodražici, poveča za vrednost omenjenih dveh neizvršenih investicij.

Ob nastanku občine sta se še rokovala, sedaj pa se že pojavljajo zapleti

Ribniški odbor za finance se s tem predlogom ni strinjal, saj zahteva, da se presežek razdeli po kriteriju števila prebivalcev, kar predlaga tudi ministrstvo za finance.

Predsednik odbora, Andrej Mate, je svetoval, da naj se začne praktično reševati delilno bilanco in ne z dopisovanjem. Če župana res ne bosta dosegla nikakršnega dogovora, pa naj se oblikuje delovno telo, ki bo reševalo sporna vprašanja. Po županovem mnenju, on za zdaj vodi pogajanja, je sedaj ključno, kaj bo Sodražica sama predlagala glede delilne bilance, ker je do sedaj vse predloge zavrnila. Naša stran je pripravila 5 variant za delitev premoženja, a s sodraške strani ni nobenega odgovora, samo čakajo, da jim oblikujemo kakšen predlog in se šele potem odločajo: da ali ne, je komunikacija med občinama opisoval Jože Tanko. "Kontaktiramo najmanj dvakrat tedensko, a stvari so, kjer so. Barantanje okrog presežka pa je povsem neprimerno."

Teksti in fotografije s seje:
Alenka Pahulje

PREKINJENA POGODBA S CP
NOVO MESTO

Ribniška Komunala je s 15. oktobrom tudi dejansko prevzela vzdrževanje cest v občini, za kar je bilo prej zadolženo cestno podjetje Novo mesto. Razlog?

Župan:

Občinski svet Občine Ribnica je sprejel odlok o občinskih cestah (Ur.l. SRS, št. 52/99), kjer v 26. členu tudi določa, kdo lahko izvaja redno letno in zimsko vzdrževanje cest in poti. Občinska uprava je na osnovi tega odloka prenesla vzdrževanje z dosedanjega vzdrževalca Cestnega podjetja Novo mesto na novega vzdrževalca, JP Komunalo Ribnica.

Iz uredništva:

Letno se za vzdrževanje cest namenja okrog 33 mio SIT, so povedali na Oddelku za okolje in prostor, odvisno pač od tega, kako ostre so zime. Direktor CP NM je po besedah nekdanjega zaposlenega dejal, da nikjer na njihovem delovnem področju ni tako dobrega zimskega vzdrževanja cest kot ravno na ribniškem. Predpisi, ki jih je zapisala država, recimo, državljanom ne nudijo tako "drobnih", a pomembnih uslug, kot je pluzenje stranskih cest vsaj eno uro potem, ko je zapadlo 15 cm snega. Kakovost uslug, ki jih prebivalcem mimo države nudi občina, je seveda odvisna od proračunske malhe. Povsem razumljivo je, da se je težko odreči enemu milijonu tolarjev za en sam odvoz snega, pa čeprav je bilo lani na račun zasneženega trga toliko očitkov.

Redkokdaj tudi človek iz prve roke izve, kaj vse naši vrlji občani sredi noči, ko se odvaža sneg s cest, kričijo s svojih oken, ker "cestarji" kalijo njihov nočni mir. Sicer pa so iz delovnih vrst enote CP NM, ki je delovala v Žlebiču, štirje delavci prešli pod okrilje Komunale.

DIREKTOR PODJETNIŠKEGA
CENTRA BO ZNAN KONEC MESECA

Župan: 24.9.1999 je bil v sodni register Okrožnega sodišča v Ljubljani, Oddelek za gospodarsko sodstvo, vpisan Področni

center za razvoj gospodarstva d.o.o., družba za pospeševanje poslovne dejavnosti.

Na osnovi tega sklepa je bil v časopisu Delo dne 05.10.1999 objavljen javni razpis za direktorja družbe. Do sedaj smo prejeli 4 prijave. Izbor direktorja bo opravljen do konca tega meseca.

NUJNO!

Cesta od policijske postaje pa do Male Hrovače je več kot potrebna popravila in bi res sodila pod nujno intervencijo. Uredili naj bi jo že septembra, a je denar zadoščal le za njen ogled, zato:

Župan:

Ena pomembnih investicij, ki jo načrtujemo v letu 2000, je prav rekonstrukcija tega odseka. Projekti so pripravljene, v postopku je izdaja gradbenega dovoljenja in investicija bo uvrščena tudi v osnutek proračuna za leto 2000.

Iz uredništva:

Glavna cesta 2. reda št. 106 kot se po novem imenuje del ceste v Mali Hrovači, kjer se zavije za obvoz proti Ljubljani, je CP NM, ki je zadolženo zanjo, po dolgem času nemogoči dve luknji v ovinku le-te, končno pokrpalo sredi oktobra.

MAROF ŽE OBNAVLJAJO

Župan: Občina Ribnica že nekaj zadnjih let redno vlaga tako v gradbeno zaščito kakor tudi v programsko dopolnitev Gradu. Letos pa smo prvič temeljiteje posegli v zaščito objekta na Marofu. Izvedena je bila hidro zaščita ter statična ojačitev temeljev in dela obodnega zidu, predvsem zato, da se objekt zaščiti pred propadanjem. Za nadaljevanje načrtovanih posegov pa je potrebno pripraviti vsebinsko in idejno zasnovo, na osnovi katerih se bodo izdelali nadaljnji projekti in načrtovala dograditev.

Hči, mag. Marjeta Mikuž, je v pismu, ki ga je naslovila na uredništvo, zapisala, da je bil oče v prvi vrsti zgodovinar, ki je vedno trdil, da se bo prava zgodovina slovenskega naroda pisala šele po več kot petdesetih letih. "Sam je skrbel za to, da se je ohranilo čim več podatkov, da bo nekdo o tedanjih časih pisal lahko samo na bazi suhih dejstev in čustveno neobarvano. Metodičen kot je vedno bil, je beležil stvari kot so se dogajale, ne pa, kot bi si nekdo želel, da bi se."

Kot človek je bil sila preprost, in zelo je cenil Slemena in Poljane, so povedali njegovi sorodniki, ki se jim pravi pri Antonovih in pri Krajčkovih. Tudi Žukov Ivan, njegov sosed, je skupaj z njimi vsaj za kratek čas obujal spomine na srečanja z dr. M. Mikužem.

Odkritje spominske plošče

V ČAST IN SLAVO DR. METODU MIKUŽU

...v tej hiši je v letih od 1968 do 1982 ustvarjal Metod Mikuž... piše med drugim na spominski plošči, ki je bila odkrita na Žukovem človeku, ki se ga po merilih njegovih poklicnih kolegov uvršča med enega najvidnejših slovenskih zgodovinarjev, po merilu nasprotnikov obeleževanja njegovega imena pa sodi tudi na Ribniškem med politično sporno osebnost.

Slovesnost pri hiši, kjer je dr. Mikuž tako rad bival in delal, je bila majhna in kratka, med drugimi pa se je udeležilo kar okrog 25 zgodovinarjev, ki so mu s tem priznali njegovo pomembno vlogo v zgodovinopisju.

Bil je prvi profesor za narodno in občo sodobno zgodovino na ljubljanski univerzi, zato je dr. M. Mikužu v čast spregovoril tudi Božo Repe s Filozofske fakultete. Poudaril je pomembni dejstvi, ki pričata, da je Mikuž najbolj zaslužen za to, da se je praznik vsi sveti ohranil med Slovenci, pa čeprav si je moral zavoljo tedanjega ljubega miru nadeti novo ime: dan mrtvih. Kot praznik je poskušal ohraniti tudi božič, a je bilo nasprotovanje oblastnikov premočno.

Pričakuje se, da bodo zgodovinarji dokončno obelodanili njegovo pravo vlogo v slovenski zgodovini. Ne le z zbornikom, kjer bo objavljenih 20 strokovnih del, marveč tudi s simpozijem, ki naj bi sledil izidu.

Prav ob koncu Mikuževega leta bo v Park kulturnikov postavljen tudi njegov doprni kip, saj si je po besedah župana to častno mesto zaslužil zato, ker ga je "rodila, hranila in navdihovala Ribniška dolina". Predvsem pa ga v literaturi omenjajo kot nadpovprečno delavnega zgodovinarja, publicista in profesorja, ki se je akademskemu poslanstvu predajal z vsem žarom, je v govoru poudaril župan.

A. Pahulje

Tanja Pak, **JSKANJA**

Pri takšni razstavi kot so bila "Iskanja" avtorice Tanje Pak, človek res lahko sprosti oči, se naučije zvoka in zadovolji dušo ob "zelo povedni in jasni sporočilni vrednosti".

Rad in z zanimanjem je upočasnil korak ob vsakem steklenem objektu, ki ga je avtorica nizala iz kleti v galerijske prostore, od tam preko grajskega mostu in simboliziranega rešeta na vodi v Grad, da bi se zatem obiskovalčevi čuti lahko docela izpeli na Marofu.

Njegovo uho je bogatil zvok, ki je odslikaval naravno dogajanje pod površino zemlje in ga je skupaj s pogledom na stekleni niz silil k absolutni pozornosti. Malokdo pomisli, koliko truda je bilo treba za uresničitev avtoričine želje in kako je bilo treba več kot 6 tednov porabiti za priprave: da so izvajalci iz Soče pripeljali 2 tovarnjaka kamna, ga prekrili z vodo ter tla sprehajalcev po galerijskih prostorih odeli s sekanim lubjem in drobnim peskom.

"Iskanja" Pakove so vsaj za nekaj časa povsem ukradla človekove čute, da bi ga lahko vsega v pričakovanu neznanega in živem doje-manju vsega tako naravnega, vodila skozi svetlobo in temo k: steklu.

A.P

B. Novosel

Pogovor z mag. Andrejem Matetom **INLES POSLUJE POZITIVNO ŽE OD MARCA**

Poniknile so govorice, da bo mag. Andrej Mate po komaj enoletnem mandatu krmiljenja zapustil Inlesovo ladjo. Še sedaj pravi, da ne ve, od kod in zakaj so se sploh pojavile.

Slovenska razvojna družba, ki je Inlesovo reševanje vzela pod svoje okrilje, podjetje prikazuje kot svoj najzgodnejši primer. Ravno tisti trenutek, ko sva se z direktorjem začela pogovarjati, je prejel sporočilo Ljubljanske borze, da Inlesove delnice že kotirajo na njej. Tudi pomanjkanje kapitala, ki je bil ključni problem pri prestrukturiranju, zdaj menda ni več vprašljivo. V 14 mesecih je njegova vrednost iz borih 6 mio DEM narasla na 24 mio DEM. Z novim letom se bo Trgovina d.d. pripojila nazaj in cilj Inlesa je, da v programu stavbnega pohištva, predvsem oken, kjer je največji proizvajalec, prevzame vsaj 15-20% slovenskega trga. Preskok s trenutnih komaj 6 odstotkov nameravajo doseči v dveh, treh letih. Tudi proizvodne kapacitete naj bi bile povsem izkoriščene, potihnili pa bodo najverjetneje tudi šušljanja o nejasni vlogi največjega prodajnega partnerja Lesca, saj ga bo prevzel Inles. Trenutno podjetje išče dodatni tehnično izobražen kader, ker se spreminja struktura zaposlenih v proizvodnji, odkriva pa se tudi, da nekateri delavci iščejo svojo pravico do večjega kosa pogače mimo zakona.

Zaposlene in nekdanje zaposlene Inlesa je precej vznemirila vest o krajih izdelkov - že drugi v sorazmeroma kratkem času. Ponovno so bili vpleteni njihovi sodelavci, gre pa očitno za dlje časa trajajočo navezo, saj ste jim nastavili celo past. Ujeti in suspendirani naj bi bili štirje vodilni delavci v obratu...

"Res je, da smo v prejšnjem tednu presekali, lahko rečemo, organizirano verigo kraj, ki je očitno potekala že dlje časa, morda celo nekaj let. Spomladi smo presekali verigo pri krajih plastičnih oken, takratne govorice o drugih krajih pa so bile toliko resne, da smo se začeli v podjetju in s policijo ustrezno organizirati. Dokaz smo dobili in položaj se zelo hitro razpleta. Udeležencev je več kot samo štirje, v postopku pa sta trenutno le dva. Zaradi kazenske teže dejanja je problem prevzela kriminalistična služba."

Pa je Inles sedaj bolj oškodovan kot v prvi kraj?

"Tisto, kar je bilo ugotovljeno na kraju samem, ima enako težo. A sedanji problem je večji, ker je šlo za dolgotrajnejše kraje, hkrati pa so bili vpleteni ljudje, ki so bili celo na višjih položajih kot v prvem primeru. Končnih podatkov še ni, predvideva pa se, da gre za večje stroške."

Bi lahko govorila o kakšni cifri?

"Ne, ni še mogoče govoriti o stroških. Ko bo zadeva raziskana, bodo objavljeni tudi podatki."

Sumite, da v Inlesu obstaja glede kraj še kakšna večja naveza?

"Vse je možno, a tudi če še kaj obstaja, bodo s tem odkritjem zadeve, ki so se dogajale v preteklosti, presekane. Menim namreč, da smo vzpostavili toliko kontrolnih mehanizmov, da bodo morebitni udeleženci zelo težko ohranjali verigo. Pa tudi sankcije bodo preprečile, da bi si kdorkoli upal kaj takega storiti."

OKTOBER BO NAJBOLJ DOBIČKONOSEN

Precej pomembno namigovanje, ki ga je bilo slišati, je, da naj bi bilo sodelovanje z vašim največjim prodajnim partnerjem, Lescom, precej oslajeno. Tudi naročil naj bi bilo malo, kljub visoki prodajni jesenski sezoni.

"To sploh ni res. Kar se tiče sodelovanja, je zelo dobro. Tudi kar zadeva naročil, je Inles trenutno proizvodno zelo zaseden. Uvedli smo vse delovne sobote, tako v oktobru kot najverjetneje tudi v novembru. Upamo, da bosta letošnja zima in jesen manj ostri v Avstriji in Nemčiji, kajti le tako bomo lahko do 15. decembra v celoti zasedeni. Dejstvo pa je, da je bilo preko poletja res premalo naročil lesenih oken, a iz 2 razlogov. Izpeljali smo veliko selitev iz Prigorice in smo dobili večje

kapacitete, kot pa je bilo naročil, in prav tako se spreminja tudi sama struktura prodaje na trgih. Na nemškem področju plastična okna predstavljajo že 56% prodaje oken, medtem ko lesena okna samo še 25%.

Nastali položaj rešujemo z uvajanjem programa aluminij/les in aluminijastih oken. Ta se že uspešno prodajajo. Čista lesena okna ohranjamo le kot ekskluzivna, izdelana po naročilu, in tudi tu smo popolnoma zasedeni."

Ampak prodajate jih izključno za tuji trg?

"Da, 93% jih gre na tuji trg, vendar je v ta odstotek všteti tudi izvoz Trgovine d. d. Uradno je namreč tisto, kar prodamo tej družbi, deklarirano kot slovenska prodaja, a le-ta polovico tega prodaja v dežele bivše Jugoslavije in Rusije."

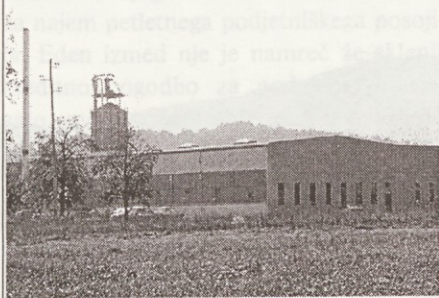
Pa ste pripravljeni svoje kapacitete tudi povečati? V dopisu, ki ste ga poslali medijem, pišete, da ste z zelo obsežnim in dragim, 500 milijonov tolarjev vrednim investicijskim projektom, bolje usposobili podjetje za zahteven trg.

"Inles trenutno isti obseg proizvodnje dosega z bistveno manj delovnimi urami, kar pomeni, da so kapacitete že večje. V visoki sezoni imamo sedaj zelo kratke dobavne roke, kar lani še ni bilo možno. Razlog je ravno to investiranje v tehnologijo in selitev iz Prigorice. Na področju plastičnih oken pa bodo naše kapacitete postopoma že premajhne in razmišljamo, kako naprej, medtem ko za lese-

POLOVICA NEKDANJEGA HRASTA ŠE VEDNO SAMEVA. KDO JO BO KUPIL?

Polovico je odkupil Inoterm in jo je temeljito preuredil, drugo pa je Inles računal prodati že do konca marca. Zdaj je oktober... "Drugi del še vedno ni prodan, ker za zdaj v prodaji res nismo bili uspešni, čeprav smo imeli že zelo veliko razgovorov. A vedno pride do določenih problemov. Velikokrat je težava, ker je okrog premajhen del zemljišča, za marsikoga so objekti neustrezni, pa tudi ne želimo prodati po kaki simbolični ceni, kot se je na primer prodajalo Riko ali kasarno. Računam, da se bo zadeva rešila do konca leta, trditi pa si tega ne upam."

A. Mate

na okna ne predvidevamo nikakršnih povečanj kapacitet, ker delež prodaje nenehno upada."

Torej ni izvajanje pogodbe z Lescom v ničemer blokirano?

"Pogodba deluje v vseh določbah, kar kažejo tudi sami rezultati poslovanja. Dejstvo pa je, da je Lesco letošnji obseg poslovanja načrtoval preveč optimistično, in ne bo dosežen. Razloga sta zopet dva: do jeseni je bila precej močna recesija na področju investicij, zato je prodaja na trgu manjša za več kot 10%. Poleg vsega je bila od lanskega decembra, ko je bila pogodba podpisana, v Nemčiji izredno huda zima in se, recimo, 4 mesece sploh ni vgrajevalo oken. Ti elementi so vplivali, da načrtovana pogodba ne bo v celoti izpolnjena. Toda lahko že rečem, da bomo oktobra dosegli večjo prodajo v Inlesu kot kdajkoli, saj bo precej preseгла 6 mio DEM prometa mesečno. Sicer pa podjetje že od marca vseskozi posluje precej pozitivno, čeprav smo imeli negativen rezultat v januarju in februarju, ki sta bila na prodajnem področju zelo zelo slaba meseca."

Kako se pa obnese švicarski trg, na katerega ste se usmerili marca?

"Izbrali smo dokončnega distributerja v Švici, ki prodaja pod našo blagovno znamko Isarholz. Treba je vedeti, da je švicarski trg še zahtevnejši kot avstrijski, ki je zahtevnejši kot nemški. Naročila seveda so, a obseg poslovanja je na začetku še relativno majhen. Računamo, da bo pravi odziv šele prihodnje leto, ker traja približno leto, da se trg osvoji. Če bi rangirali Inlesove nosilne trge, seveda ostaja na prvem mestu Nemčija, sledi ji

Avstrija, na tretjem bo Slovenija, na četrtem Italija, sledijo Rusija in bivše jugoslovanske republike in šele potem pride Švica."

Na tretjem BO Slovenija...Prodor na naš trg ste omenjali na zadnji tiskovni konferenci, a če sodimo po letošnjem pohištenem sejmu, je bilo Inles komajda opaziti. Promocijsko je bil slabo zastopan in tudi konkurenca naj bi ga v marsičem prekašala, so ugotavljali navzoči Ribničani in zaposleni. Inles nima niti kataloga...Kakorkoli, promocija naj bi bila zanemarljiva.

Najpomembnejši letni načrt uspel LESCO BO V LASTI INLESA

In tudi blagovna znamka Isarholz,
vredna 5 mio DEM

Inles bo prevzel večinski delež v družbi Lesco, ki je njegov najpomembnejši prodajni kanal. Skupščina Lesca je to že potrdila, tako da bo Inles od sedanjega 16, 25 procentnega deleža postal 90 procentni lastnik družbe. Tako bo pravzaprav dobil v roke celotno svojo prodajo.

Najprej s pripojitvijo Trgovine d.d., ki bo vanj prinesla 15% prodaje, in Lescom na drugi strani, ki predstavlja 85% Inlesove prodaje. Podpis pogodbe pri notarju bo 28. oktobra v Münchnu. Obenem je bila na nemškem registracijskem sodišču rešeno tudi lastništvo blagovne znamke Isarholz, pod katero Inles prodaja izdelke na tujih trgih. Prej je bilo le-to le pogodbeno urejeno, zdaj sta tudi uradno polovična lastnika Lesco in Inles. A ne za dolgo, pravi Mate, saj bo Inlesu z večinskim prevzemom Lesca pripadla tudi znamka, ki so jo cenilci ovrednotili na 5 mio DEM.

"Treba je povedati, da za pohišteni sejem ni bil zadolžen Inles d. d., ampak je udeležbo na njem vodila Trgovina d. d. in jaz sem že večkrat kot član nadzornega sveta Trgovine poudaril, da je promocija Inlesa v Sloveniji izredno slaba. Tako je bilo tudi na pohištenem sejmu. Tako je po eni strani nesporno, da so izdelki, kar zadeva oken, najboljši v Sloveniji, po drugi strani pa so premalo poznani. Za nekega nekega kupca, ki nas relativno slabo pozna, je promocija lahko tisti jezikek na tehtnici, zaradi katerega se lahko odloči za drugo okno. Dejstvo je tudi, da je Inles zaradi kakovosti dražji kot ostali. Ključna informacija pa je, da se bo z novim letom Inles Trgovina d. d. pripojila k Inlesu d.d., kar pomeni, da bo Inles prevzel vse njene dejavnosti in delavce (okrog 40). Tedaj, ko bo Inles imel v rokah tudi slovenski trg, ki ga je doslej avtonomno obvladovala Trgovina (čeprav smo v zadnjem letu dobro sodelovali), bomo dosegli več pozitivnih učinkov. Neposredno bomo znižali stroške ter tudi cene za končne kupce. Veliko se bomo angažirali v

promocijo. Izbiramo agencijo, ki bo Inles zastopala v Sloveniji v prihodnjem letu, z njo pa bodo sodelovale določene kontaktne osebe iz podjetja. Pripravljamo tudi celostno podobo firme, a počakati je treba še približno pol leta, da se bodo videli prvi učinki promocije."

MANJ REKLAMACIJ, VEČ KAPITALA

So reklamacije še vedno tako nerazumno visoke?

"Lani smo imeli reklamacij, glede na dohodek, 4,9%, do sedaj pa se je delež znižal na 3,5%. To so polletni podatki, razlogov za znižanje pa je več. Zadeva, ki je v Inlesu še precej nejasna, je dejstvo, da mora Inles za svoje izdelke dajati petletno garancijo. Zato se nikoli ne ve, kakšne reklamacije nas morebiti čakajo, ker so še posledica dela iz preteklih let. Praviloma se kupci za reklamacije odločajo tik pred iztekom garancijskega roka, postopki pa so zapleteni. Moram reči, da so potrošniki v Nemčiji bistveno bolj zaščiteni kot kupci v Sloveniji in praviloma so sodbe pooblaščenih cenilcev v primeru reklamacij v korist potrošnikov. Dejstvo je, da smo odpravili vsaj večje konstrukcijske napake. Bolj razveseljivo v tem znižanem deležu reklamacij je, da nimamo veliko t.i. tekočih reklamacij. Gre le za pomanjkljivosti, manjše napake. V programu plastičnih oken je delež reklamacij sploh izredno nizek, ker so že po naravi bolj odporna. Letos smo si sicer za cilj zastavili, da bo delež vseh reklamacij še nižji, 3%, za naslednje leto pa naj bi poskušali doseči normalen nivo, ki velja za izdelavo lesenih oken po naročilu: 2,5%. Tudi selitev bo prispevala k zniževanju reklamacij. In z njo smo omejili možnost kraj, saj se je prej nesporno dogajalo, da so se nekateri izdelki med potjo 'malo izgubljali'."

Tisto, kar bi morali v fazi prestrukturiranja do konca leta močno povišati, pa je vrednost kapitala. Na zadnji tiskovni konferenci pred več meseci ste to poudarjali kot prioriteto.

"3. novembra bo skupščina Inlesa d. d., isti dan pa tudi Inlesa Trgovine d. d. in tam bomo samo še uradno potrdili, kar smo za dokapitalizacijo podjetja uspeli narediti.

Ob prevzemu uprave je bil Inles vreden 6 mio DEM, z ukrepi, ki smo jih začeli izvajati lansko jesen, je bil že 31. 12. ocenjen na 13 mio DEM. Teh 13 milijonov je bila tudi osnova za dokapitalizacijo, ki jo je izvršila država v višini 6, 7 mio DEM. S temi sredstvi smo zmanjšali neposredno zadolženost.

Trenutno je Inlesov kapital vreden 19, 5 mio DEM. Sedaj, ko se nam priključuje Trgovina d. d., se bo še povečal - na 24 mio DEM, pa čeprav bo šlo med družbama le za menjavo delnic, in ne za čisti finančni odkup.

Vse to sovпада z nastopom Inlesa na odprtem trgu Ljubljanske borze, ker smo hoteli najprej zagotoviti ustrezno količino kapitala, da ne bi bile njegove delnice preveč ranljive. 8. oktobra so že začele kotirati na t. i. borznem trgu C, v dveh do treh letih pa naj bi, če bo poslovanje uspešno, prestopil na A-borzo kotacijo. Dejstvo je, da se bo Inles v prihodnjem letu še dokapitaliziral, težko pa govorim, na kakšen način, ker projekcije še niso narejene."

LASTNIKI INLESOVIH DELNIC,

budno spremljajte dnevno časopisje in počakajte s prodajo delnic, ki so začele kotirati na Ljubljanski borzi. Prava cena se bo namreč oblikovala šele preko daljšega časovnega obdobja.

Tisto, kar je bilo v sporočilih za javnost največkrat zaznati, je bilo tudi poudarjanje, da Inles postaja ekološko podjetje. Toda čeprav naj bi koagulacijska naprava že prispela, so sodi še vedno tu.

"Perečih je 500 ton odpadkov in pogodba za odvoz je podpisana z določeno firmo v Sloveniji, a le-ta čaka še na dovoljenje države, saj bo treba odpadke odpeljati v Avstrijo na sežig. Ali bomo uspeli vse odpadke odstraniti letos, še ne vemo, ker je podjetju uspelo z državo podpisati pogodbo le za 250 ton, mi pa smo jo za vseh 500, in to do konca leta, vendar se, kot že rečeno, zadeva zapleta zaradi države. Problem je tudi v tem, da v zimskem času vsebine ni mogoče ustrezno prečrpati, a bo kljub vsemu v oktobru moč videti prve odvoze."

Pogovorjara sem se: Alenka Pahulje

Foto: A. P.

NA UGARJU "RASTE" RAZDELILNO-TRANSFORMATORSKA POSTAJA

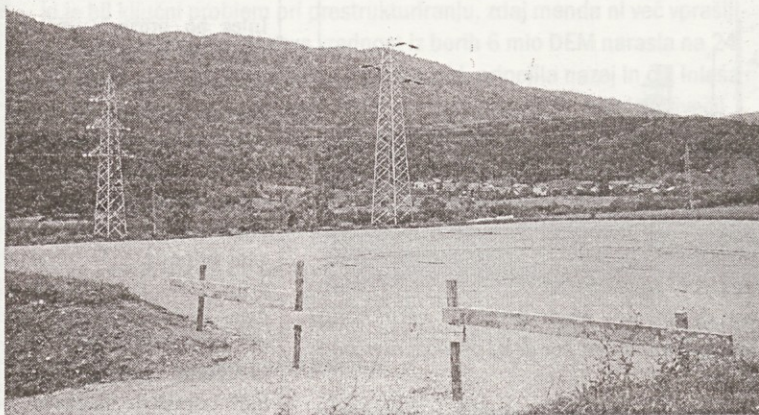
Obljubljeno je manj težav z električno energijo

Iz uredništva:

Že kar nekaj časa ni mogoče spregledati, da se bo na Ugarju, poleg delavskih barak, gradilo nekaj večjega kot le individualna hiša, in prva informacija je bila, da bo Elektro tamkaj namestil novo postajo. Koliko je tako velika investicija smiselna za sorazmerno majhno porabo na ribniškem koncu, smo povprašali poslovno enoto v Kočevju, poleg vsega pa prosili tudi, da nam odgovorni potrdijo ali zanikajo, da naj bi tudi sedež postaj v Kočevski Reki in Sodražici prenesli v Ribnico.

ODGOVOR:
ELEKTRO
LJUBLJANA,
Javno podjetje
za distribucijo
električne
energije d.d.

Direktor PE:
Vincenc Janša,
univ. ipl.inž.el.

Poslovna enota Elektro Kočevje je ena izmed petih poslovnih enot Javnega podjetja Elektro Ljubljana. Poslovna enota oskrbuje z električno energijo področje od Turjaka do Kolpe, ki obsega 1300 km² in ima ca 16000 odjemalcev. Celotno področje se napaja z električno energijo iz razdelilne transformatorske postaje 110/20 kV (kilovoltov) Kočevje, z močjo 2 x 20 MVA (megavoltamperov). Energija se iz te postaje prenaša po 20-kV daljnovodih do mest in vasi, kjer se v transformatorskih postajah transformira na 0,4 kV nivo in od tu do posameznih odjemalcev.

Ker je področje zelo veliko, so 20-kV daljnovodi zelo dolgi, zato je večja možnost, da pride do napak. Poleg tega imajo daljnovodi tudi omejen prenos moči in čim daljši so, tem večje so izgube. Na področju Ribnice električna moč že nekaj časa narašča (približuje se 10 MVA) in vedno težje tam zagotavljamo potrebno moč in kvaliteto električne energije. Rešitev teh problemov (čutijo jih predvsem večji odjemalci, npr. Inles) je v izgradnji energetskega vira v Ribnici, to je RTP 110/20 kV. Lokacija je izbrana na Ugarju. V neposredni bližini poteka 110 kV daljnovoda Grosuplje-Kočevje. Lokaacijska odločba je že pridobljena in letos

smo naredili plato. Vrednost investicije znaša ca 600 milijonov SIT, kar predstavlja zelo veliko oviro za izgradnjo. Ta se bo verjetno odvijala v naslednjih letih. Za Ribnico bo to pomenilo stabilen in zelo kvaliteten vir električne energije. Postaja bo oskrbovala z električno energijo ves severni del naše poslovne enote, vendar nič na škodo same Ribnice.

Z letošnjim letom smo prenesli sedež nadzorništva Sodražica v Ribnico. To pa iz razloga, ker je Ribnica večje mesto in center tega območja. Poslovne prostore ima Elektro na Šeškovi ulici. Ker so ti zelo majhni in neprimerni za našo dejavnost, smo se odločili, da na Ugarju poleg RTP 110/20 kV zgradimo še poslovno-obratovalno stavbo za potrebe nadzorništva Ribnica. Tu bodo naši odjemalci lahko reševali probleme v zvezi z električno energijo (reklamacije, prijava napak, izdaja elektroenergetskih soglasij, izgradnja priključkov itd.). To bo pomenilo kvalitetnejši premik poslovanja in zboljšan odnos nosilcev te dejavnosti do odjemalcev.

Izgradnja poslovne stavbe se bo verjetno začela leta 2001. Trenutno še ne vemo, koliko bo stala, ker še nimamo investicijskega programa. V letu 2000 bomo skušali odkupiti zemljišča in naročiti tehnično dokumentacijo.

Raziskovalna akcija Rešeta in podjetnikov (2)

ŠE O PODJETNISKIH KREDITIH...

Banke so na članek v avgustovskem Rešetu reagirale s pripombo, da bi moral biti primer za bolj natančne podatke konkretnjši, ker je "pridobitev dolgoročnega investicijskega posojila zelo kompleksna zadeva". Zato je določena banka na naš poziv poslala seznam potrebne dokumentacije in pogojev, katerih namen je, da bi banka lahko ugotovila možnosti za redno vračanje posojila, ki ga je podjetnik najel. Ker je navajanje vseh 25 pogojev preobširno, je seznam zaradi pomanjkanja prostora le skeniran in ne prepisan.

Skupina podjetnikov, ki je začela z raziskovalno akcijo, se je odločila, da je nesmiselno zbirati vso zahtevano dokumentacijo, da bi tako dobili konkreten izračun (ne)ugodnosti bančnih kreditov za najem petletnega podjetniškega posojila. Eden izmed nje je namreč že sklenil kreditno pogodbo za podoben primer, zato smo na njem lahko razvili določene zaključke.

Pogodba, ki vsebuje 18 členov, v glavnem naštevata 34 obveznosti, ki jih mora prevzeti kreditojemalec, medtem ko so obveznosti banke v bistvu le dodatni pogoji za kreditojemalca.

Členi, ki "bodejo v oči":

Banka postavlja fiksno obrestno mero, kar pomeni, da obresti niso v skladu z gibanjem splošnih obrestnih mer. Višino

zamudnih obresti določi s svojim sklepom samostojno, brez vpliva komitenta. V primeru, da je banka dolžna komitentu, ni možen pobot s kreditnimi obveznostmi.

Banka je tista, ki mora odobriti delitev dobička kreditojemalčevega podjetja, prav tako pa ima pravico nadzirati celotno podjetnikovo poslovanje. Nadzira lahko tudi njegovo devizno poslovanje in ostale račune, čeprav je za pridobitev kredita podjetnik dostavil vse možne dokumente in izkaze o finančnem stanju, in je tudi komitent banke, ki ima že avtomatično vpogled v njegovo poslovanje.

Po natančnem pregledu kreditne pogodbe smo ugotovili, da mora biti podjetnik ves čas kreditnega razmerja v poslu 100 - odstotno kredibilen; da banka noče prevzeti nikakršnega tveganja in da se obnaša, kot da deluje v zelo urejenem in

stabilnem gospodarstvu.

Vsa naša opažanja, ugotovitve in izkušnje na kreditnem področju niso nekakšna antipropaganda bank ali "zbijanje korajže morebitnim kreditojemalcem", marveč le prikaz stanja, v katerem se znajde podjetnik, ko zaprosi za dolgoročno posojilo za nakup osnovnih sredstev. Še tako ugoden kredit je lahko za podjetnika veliko breme, zato mora tehtno premisliti in že vnaprej predvideti, ali bo posel res deloval. V nasprotnem, in kolikor se ne bo predhodno zaščitil, bo ostal v podrejenem položaju. Vse skupaj pa smo napisali tudi v želji, da bi se bančne usluge bolj približale potrebam gospodarstva.

Skupina ribniških podjetnikov

Prednost pri sofinanciranju imajo razvojni programi, ki povečujejo konkurenčnost, so izvozno usmerjeni, inovativni, energetsko varčni in okolju prijazni.

V zvezi s pridobitvijo dolgoročnega investicijskega posojila je potrebno predložiti zlasti naslednjo dokumentacijo:

- vlogo za posojilo,
 - registracijo
 - obvestilo Za
 - odločbo pri
 - dejavnosti,
 - karton poob
 - zaradi iden
 - (osebne izka
 - njegovih dr
 - bilanci uspi
 - INVESTIC
 - sklep pristo
 - potrebna si
 - dokazila o r
 - predračune,
 - mnenje pri-
 - dokumenta
- Prejeli smo nov sklop vaših vprašanj, ki se nanašajo na pridobitev dolgoročnega (investicijskega) posojila. Kot ste pravilno ugotovili, je pridobitev dolgoročnega investicijskega posojila kompleksna zadeva. Toliko bolj, ker je vsak investitor drugačen in vsaka investicija unikata. Odločitev banke o odobritvi posameznega posojila je v resnici odvisna od velikega števila preverb in pogojev, katerih rdeča nit je ugotovitev možnosti za redno vračanje posojila.*
- Kot smo že v našem predhodnem pisanju nakazali, imajo možnost dolgoročno investicijsko posojilo pridobiti vsi prosilci, ki so:*
1. veljavno registrirani in opravilno sposobni,
 2. izpolnjujejo pogoje investicijske in kreditne sposobnosti, kar pomeni, da:
 - so v preteklosti dosegali primerne poslovne rezultate,
 - imajo razvojni načrt z izdelano poslovno strategijo,
 - imajo kadrovske potencial s potrebnimi delovnimi izkušnjami in znanji,
 - zagotavljajo ustrezne dolgoročne vire za pokrivanje stalnih sredstev (in izgube),
 - razpolagajo s potrebnimi lastnimi viri sredstev za investicijo in
 - so redni plačnik obveznosti do poslovnih partnerjev;
 3. z banko že poslovno sodelujejo ali pa nameravajo poslovno sodelovanje pričeti (zaželen je prenos vsaj dela Ziro računa, saj je od obsega vključevanja vpoglednih sredstev v likvidnostni potencial banke, kot smo omenili v našem predhodnem dopisu, odvisna tudi višina pribitka k obrestni meri),
 4. razpolagajo s potrebnimi lastnimi in drugimi viri sredstev, tako da je finančna konstrukcija investicije pred njenim pričetkom zaprta,
 5. izkazujejo investicija oziroma investitorji z investicijo primerno donosnost in likvidnost v vsej dobi posojilnega razmerja, tako da je omogočeno nemoteno vračanje posojila, oziroma imajo redne prejemke ali druge vire za odplačilo posojila,
 6. predložijo vso potrebno dokumentacijo v zvezi z investicijo in posojilo ustrezno zavarujejo.

Investicijska posojila je možno praviloma najeti v višini do 40% predračunske vrednosti investicije, ob primerni kreditni sposobnosti posojilojemalca in projekta ter ob primernem zavarovanju pa tudi preko 50% predračunske vrednosti investicije.

Poraba posojila je dokumentarna.

Doba vračanja posojila praviloma ni daljša od predvidene ekonomske dobe trajanja projekta; pri naši banki imajo pravne osebe možnost najeti dolgoročna tolarška investicijska posojila z rokom vračila do 7,5 let.

11. ŠTEVILKA REŠETA BO IZŠLA 29. NOVEMBRA

GRADIVO ZA OBJAVO
ZBIRAMO DO
12. NOVEMBRA V
UREDNIŠTVU REŠETA,
ODDELEK ZA DRUŽBENE
DEJAVNOSTI, OBČINA,
GORENJSKA CESTA 3.

Tel.: 861 - 533 (Metka Tramte)

Fax: 861 - 091

Gradivo oddajte v navedenem roku.

HYDROVOD NAJ POČAKA NA PREOBLIKOVANJE

Razčiščena niso niti načelna vprašanja

Ribniški svetniki so bili z osnutkom predloga o preoblikovanju Hydrovoda Kočevje-Ribnica v javno podjetje Hydrovod d. o. o., ki ga je pripravil direktor Antun Gašparac, nezadovoljni zaradi vrste odprtih vprašanj. Razlike med statutarno komisijo in Hydrovodom so bile prevelike, pa čeprav so v svetu posebej poudarili, da ne želijo nagajati Hydrovodu, da so tudi sicer z njegovim delom zadovoljni.

Predvsem naj bi bil v novem ustanovnem aktu sporen nadzor, saj po mnenju Ribnice nadzorni svet ni potreben v družbi z omejeno odgovornostjo, zato bi njegove naloge prevzela lahko skupščina podjetja. Prav tako se naši svetniki strinjajo s pripombo, ki jo je pripravil župan glede glasovanja v skupščini in njenih pristojnostih. Kljub temu, da je Gašparac želel, da se osnutek sprejme, "ker vse skupaj že predolgo traja in na koncu nas bodo še izbrisali iz registra", so svetniki osnutek zavrnil. Niso se ozirali na podatek, da je kočevski OS odlok sprejel že na juljski seji, Loški Potok pa le osnutek. Lado Orel celo meni, da imajo take informacije kaj čuden prizvok in se ponavljajo pri vseh odlokih, ki veljajo za več občin. Stranke bi se morale po njegovem uskladiti, še preden bi osnutek sploh obravnaval katerikoli občinski svet, ne pa da se pri prvi obravnavi ugotovi, "da so nenačelna vprašanja nerazčiščena." Odlok bodo poskušali uskladiti do naslednje seje in ga potem sprejeti po hitrem postopku, želijo pa tudi, da se v pripravo osnutka vključi Sodražica in Kostel, ki bosta po sprejetju delilnih bilanc prav tako del podjetja. Sicer pa ima Ribnica v njem 30, 65% poslovnega deleža, ker je vanj l. '94 vložila okrog 42 mio SIT.

A. Pahulje

ČAKAJOČ NA NESREČO?

ali bolje: Kdaj bo zavlada pamet nad birokracijo?

Če bi se komu, ki z avtom izpeljuje s Struške ulice na Škrabčev trg, kaj hudega pripetilo, bi se uresničila bojazen tistih, ki dandanes še mislijo s svojo glavo in opozarjajo: **PREPREČITE NESREČO!**

Popoln nesmisel je, da so stanovalci dan na dan prisiljeni izigravati usodo zaradi neiznajdljivosti, neažurnosti in nezainteresiranosti pristojnih služb.

Larifari, da se ogledala ne spleča nameščati pred Miklovo hišo, "saj se je prej na tistem mestu skoraj vsak zaletel v drog javne razsvetljave," kot je bilo slišati od komisije za prometno varnost.

Naj nekdo od odgovornih najde salomonsko odločitev. Voznik na Struški ulici je namreč ujet

v past. Na enem izhodu nanj preži nesreča, na drugem pa ga lovijo policisti, ker mu prometni znak preprečuje zavijanje v levo na najbolj preglednem ribniškem križišču.

Od aprila že čakajo stanovalci, da bo kdo ne samo pretehtal marsikatero pametno, ki jo je navedlo 24 podpisnikov, ampak da bo tudi ukrepal.

Marsikaj se preboli, marsikaj pozabi, nikoli pa se ne bo moglo odpustiti, da bi zaradi gole birokracije in ležernosti odgovornih moral kdo pretakati solze in prenašati fizično bolečino.

Veste, v čem imate smolo, dragi stanovalci? Nimate človeka v svetniških vrstah.

In srečo? "Nekdo od zgoraj" vas čuva.

Urednica

ZADEVA: POSTAVITEV PROMETNEGA OGLEDALA, UREDITEV PROMETNE SIGNALIZACIJE

Stanovalci Struške ulice Ribnica naprošamo KS Ribnica za nastavitev prometnega ogledala kot pomoč za izhod na Škrabčev trg. Ogledalo naj bi bilo postavljeno pred Miklovo hišo na lokaciji bivše javne razsvetljave, 5m proti Miklovi hiši (severozahodna stran).

Razlog za postavitev ogledala je v tem, da je izhod z osebnim avtom med trgovino Mercator in slaščičarno Iseni na Škrabčev trg zelo težaven in nevaren, je pa tudi edini, ki je dovoljen za direktno smer proti Ljubljani. Še težji in bolj nevaren je izhod na levo v smeri Kočevja.

Na obstoječi prometni znak iz Merharjeve ulice v Struško tj. prepovedan promet za vsa motorna vozila je potrebno dodati dopolnilno tablo: «Dovoljeno za stanovalce Struške ulice»

Prometni znak za obvezno smer na desno v izhodu na Merharjevo ulico bi bilo treba odstraniti in sprostiti promet tudi za zavijanje v levo, saj je v križišču dovolj prostora in je le-to hkrati bolj pregledno kot izhod na Škrabčev trg. Prav tako je potrebno pred slaščičarno Iseni označiti prehod za pešce.

Za ugodno rešitev prošnje se Vam zelo zahvaljujemo in Vas zelo pozdravljamo.

Stanovalci Struške ulice:

ERČULJ	ILC D.	KLUN F.
VESEL J.	PELC J.	ILC J.
DEBELJAK	ISENI	KRAMPÉLJ
MRAK	LOVŠIN	PELC E.
KOVAČIČ	VESEL	ČIROVIČ
KLUN J.	PETELIN	PELC J.
MIHELIČ	ANDOLJŠEK	
ŽUK	KRŽE	
PELC T.	BREGAR	

Stanovalci so aprila še upali, oktobra pa obupali in nam poslali dokaz o nestorjenem. Za božjo voljo, a dandanes tudi človekova varnost nič več ne velja? (Op. ured.)

Jasno in glasno:

Kdaj bodo gospodje v modrem začeli loviti in kaznovati voznike tovornjakov, ki ne upoštevajo prepovedi vožnje preko mostov v Prigorici (pri jez) in Brežah?

Mostova sta vidno dotrajana. Enemu manjka pol lesenih in trhljih desk, na drugem pa se je v opozorilo "slepim" dvignila polovica cestišča. Bomo raje počakali, da nekoga najdemo plavati v vodi?

**OBVESTILO ZA STARŠE otrok,
vključene v VRTEC RIBNICA in
vrtce izven občine Ribnica**

O UVELJAVLJANJU ZNIŽANEGA PLAČILA

Obveščamo vas, da boste od 1. januarja 2000 dalje uveljavljali znižano plačilo za vrtce po določenih Pravilnika o plačilih staršev za programe v vrtcih (Ur.l.RS št.44/96 in št.1/98), s posebno vlogo, ki je natisnjena na obrazcu DZS številka 1,82 - "vloga za znižano plačilo vrtca" in ima oznako VRT/1.

Obrazec je naprodaj v vseh poslovalnicah Državne založbe v Sloveniji.

Prosimo, da vlogo natančno izpolnite v skladu z priloženimi navodili in jo z vsemi prilogami oddaste najkasneje do 15. novembra 1999:

- za otroke, vključene v Vrtec Ribnica, na upravi vrtca gospe Ivanki Pajnič,
- za otroke, vključene v Vrtec Kočevje, na upravi vrtca gospe Olgi Valentič,
- za otroke, vključene v ostale vrtce izven občine Ribnica, na občini Ribnica - oddelku za družbene dejavnosti.

Starši, ki nimate stalnega prebivališča v občini Ribnica, otroke pa vključene v Vrtec Ribnica, morate oddati vlogo pri pristojnem občinskem organu v občini, v kateri imate stalno prebivališče.

Oddelek za družbene dejavnosti
Metka Tramte

**VRTEC
OBVEŠČA**

Vrtec Ribnica vabi 4- do 6- letne otroke, ki ne obiskujejo dnevnega programa vrtca, na

VESELE URICE,

ki se bodo pričele

19. oktobra 1999 in se zaključile 30. maja 2000.

Veselo se bomo imeli ob torkih **od 16. do 18. ure** na Oranžnem vhodu v igralnici Žabe in Želve.

Program bodo izvajale vzgojiteljice M. Petek, J. Lesar in D. Debeljak.

VABLJENI!

REŠETO

SOŽITJE

DRUŠTVO ZA POMOČ DUŠEVNO PRIZADETIM RIBNICA

prireja

DOBRODELNI KONCERT

v petek, 19. novembra ob 19. uri
v ŠPORTNEM CENTRU RIBNICA

Nastopajo:

Folklorna skupina iz Račne
Tamburaška skupina Dupljak
Nataša Mihelič
ANSAMBEL FRANCA MIHELIČA

Program bo povezoval Medard Pucelj

Predprodaja vstopnic:

Ribnica - TOBAK
Kočevje - Dnevni bar PAV
Velike Lašče - Trgovina KUKELJ
Loški Potok - MERCATOR
Sodražica - TOBAK
Dolenja vas - Trgovina TRDAN

Cena vstopnic:

v predprodaji 1.000 SIT
eno uro pred koncertom 1.200 SIT

**OBMOČNO ZDRUŽENJE RDEČEGA KRIŽA RIBNICA
VABI NA**

KRVODAJALSKO AKCIJO

11. IN 12. NOVEMBRA 1999

**V PROSTORE ZDRAVSTVENEGA DOMA RIBNICA
OD 7.00. DO 13.00. URE**

NAJDRAGOCENEJŠE, KAR LAHKO PODARIMO!

VABLJENI!

- Industrijska čistila in razmastila
- Visokotlačno pranje (300 barov, 98°C) in zaščita škarp, fasad, tlakov
- Nizkotlačno peskanje naravnega in umetnega kamna

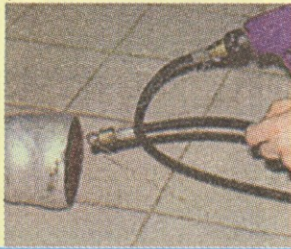
**PODJETJE ZA TRGOVINO IN
STORITVE**

Goriča vas 18, 1310 Ribnica
tel./fax: (061) 862-272

gsm: 041 642-713

Pisarna: Merharjeva 9, Ribnica

Čiščenje kanalizacije od
premera 5 do 30 cm.

NOVO v Ribnici

Spoštovane zaposlene gospe,
dovolite, da naredimo nekaj namesto vas

**Občasno varstvo vaših otrok,
tudi v popoldanskem in večernem času
ter drugih dela prostih dni.**

Nudimo vam tudi pomoč na domu.

VELARO d.o.o. 041 523 557

**DOLENJSKA
BANKA**

TEL 100

Zaupna
bančna
storitev

Od ponedeljka do petka
od 8. do 18. ure

**DOBRA HRANA
IN PIJAČA
SE PRI URŠNJKU
OBRAČA!**

DELOVNI ČAS:

GOSTILNA:

- tor, srb, čet: od 9 - 22
- pet, sob: od 9 - 24
- ned: od 10 - 21
- pon: zaprto
- Tel: 862-621

TRGOVINA:

- pon - pet: od 7 - 19^u
- sob: od 7 - 13
- ned: od 8 - 11
- Tel: 862-126

Delovni čas: vsak dan od 8.00 - 19.00, sobota od 8.00 - 12.00

**RAZSTAVNO - PRODAJNA
GALERIJA**

NUDIMO VAM:

- izdelava fotografij v 1 uri
- fotografije dobite v albumih
- za dva ali več prinesenih filmov v razvijanje dobite barvni film
- film, kupljen pri nas, vam razvijemo brezplačno
- fotografiramo in snemamo poroke, rojstne dneve in druge svečanosti
- velika izbira fotoaparatorov, albumov, okvirov ter drugega fotografskega materiala
- hitro in kakovostno okvirjanje fotografij, slik, gobelinov,...
- strokovno svetovanje pri fotografiranju in uporabi fotoaparata

OD SEDAJ VSE NA ENEM MESTU • ZA VAS IN Z VAMI FOTO TONI

FOTO TONI s.p.

PRUS TONE s.p.
Gorenska c. 10
1310 Ribnica

tel.: 061/860 - 569
tel./fax: 061/862 - 400
GSM: 041 - 633 - 415

tu tehnounion

Pooblaščenca trgovina
v Ribnici

MARIJA MARKELJ s.p.

Gornje Lepovče 86
1310 Ribnica

AKCIJA !!!

Nudimo vam nižje, akcijske, cene pomivalnih strojev **CANDY**.

IZREDNO UGODNO !!!

CANDY pralni stroj CI 846XT (800 obr/min-1) samo 68.951,00 SIT.

Vrhunska akustika **SONY, SHARP**, pomivalna korita, sesalniki, mikrovalovne pečice, gorska kolesa, šivalni stroji, lak za parket in pluto.

Pokličite na telefon: 361-714

**SONY,
SHARP
BLANCO
Miele**

Candy

Husqvarna

Esperia

KELOmat

Casco Nobel
Nobel Industriier

Opckarska 41a, 1310 Ribnica, Tel.&fax: 061/861-363

Delovni čas: dopoldan: od 8 do 12h
popoldan: od 15 do 19h
sobota: od 8 do 12h

JURČEK
SALON POHIŠTVA

BAMBA NEPREMIČNINE Franc TANKO s.p.
Del. čas: od 10 - 17, sob. 10 - 13, Prečna 4a, Ribnica, Tel.: 862 101, GSM.: 041 643 004

PRODAMO

HIŠE:

- Ribnica - Grič, dvostanovniška hiša dim. 12,5 x 8,5 m, vol. parc. 880 m², dve garaži, CK, SAT, TEL., EL., voda, kompletno dograjena, ogreva po dogovoru, cena 24.180.000,00 SIT. Močna zamenjava za hišo ali vikend 1 km od morja na hrvaški obali.

- Kočevje - center, starajša stanovanjska hiša (vila), skandinavski način gradnje z zanimivo opravo, skupna površina 380 m², velikost parcele 1.000 m², primerna za reprezentančni objekt ali poslovni prostor, cena 25.400.000,00 SIT, ali 260.000 DEM.

- Loški Polok - Hrhi, starajša stanovanjska hiša, velikost parcele ca. 400 m², el., voda, klas. ogrevanje, močan poslovni prostor ob glavnih cestah, cena 8.800.000,00 SIT ali 88.000 DEM.

- Sodražica - center, starajša stanovanjska hiša, primerna za poslovni prostor, vol.parc. 1668 m², el., voda, cena 7.254.000,00 SIT.

- Ribnica - center, stanovanjska hiša 9 x 7 m, vol. parc. ca 450m², el. voda, cena 13.100.000 SIT ali 130.000 DEM.

- Ribnica - Sajevci, stanovanjska stavba in delavnica, brez fasade, KT, CK, el., voda, vol. parcele 2343m², kmet. parcela in gozdi ca 14 ha, cena 25 mio SIT ali 250.000 DEM.

VIKENDI:

- Ortnok - bivalna brunarica 5 x 4 m opremljena, in gradbeno parcelo 1342 m² z začeto novogradnjo (prva plošča 10 x 12 m) s popolno gradbeno dok. lepa lokacija,

cena 9.552.000,00 SIT ali 99.500 DEM.

- Kolpa - Banijska Laka, prijetna hišica 80m od Kolpe, takaj useli, SAT, tel., el., voda, klas. ogrevanje, cena 9 mio SIT ali 90.000 DEM, vol. parcele 518m²

STANOVANJA:

- Ribnica - center, dvozobno stanovanje 60 m², 3. nadst., delno opremljeno, el., voda, tel. CK, cena 6.900.000,00 SIT ali 69.000 DEM.

POSLOVNI PROSTORI:

- Ribnica - center, gostilniški lokal, 399 m²: stanovanjski del ca 150m², potreben adaptacije; mnogo pomožnih objektov ca 300 m², lastni parkirni prostor 1200 m², zelenica 600 m², vrt ca 160 m²; el., voda, klas. ogrevanje, cena 55.970.000,00 SIT

PARCELE:

- Ribnica - Goranje vas, kmetijska parcela ca 26 a, cena po dogovoru.

GOZDOVI:

- Podtabor - gozd 3, vol. 7 ha 93 a 85 m² k.n. Podtabor, cena po dogovoru.

KUPIMO

STANOVANJA

- Ribnica - Prijateljev trg, za znanega kupca kupimo enosobno stan., gulevinska plačilo.

NAJMEMO

- Ribnica - center, najamemo več garsonjev in enosobnih stanovanj.

Pokličite nas in nam zaupajte svoje želje!

Prireditve v znamenju občinskega praznika

Mesec oktober je mesec praznika številnih občin. Med njimi je tudi naša. In več ali manj so vse prireditve vsebovale pridih občinskega praznika. Pred nami pa je mesec november, ki bo, gledano s prireditvenega stališča, najbolj sušen v letu. Razen ustaljenih športnih dogodkov, razstav in ostalih kulturnih prireditev se kaj večjega ne bo dogodilo. Vsi bomo v mrzličnem pričakovanju decembra, ki bo že sam po sebi najbolj skrivnosten v tem tisočletju. Kaj nam bo prineslo leto 2000?

Letos pa bomo ostali kar doma in veličasten ognjemet spremljali kar na Škrabčevem trgu.

Pred silvestrovanjem pa nas, vključno z današnjim, čakajo še trije nagradni kvizi, ki bodo obarvani precej tematsko. Tudi tokratni je naravnost na praznik naše občine. Zato možgane na ON in v lov za smiselnimi povezavami med vprašanji, trditvami in odgovori. Naj vam ne zmanjka črnila!

RIBNIŠKI PUŠELJC

VSE PREDLAGANE OSEBNOSTI:

pater NIKO	15 glasov
župan občine Ribnica JOŽE TANKO	10 glasov
zdravnica dr. ALENKA NADLER ŽAGAR	8 glasov
KADETSKI R. KLUB INLES - RIKO	7 glasov
slavist, organizator, pisatelj, prof. JANEZ DEBELJAK	7 glasov
glasbenik FRANC MIHELIC	6 glasov
PLANINSKO DRUŠTVO RIBNICA	
- alpinistični odsek Ribnica express	3 glasovi
ROKOMETNI KLUB INLES - RIKO	3 glasovi
zdravnik mag. ŽELJKO VALČIČ	3 glasovi
aranžerka BERNARDA TKALEC	3 glasovi
ribniški dekan MAKS IPAVEC	2 glasova
VAŠKO ETNOLOŠKO DRUŠTVO HROVAČA	2 glasova
trener R.K. Ribnica JANEZ ILC	2 glasova
roketni trener ZDENKO MIKULIN	2 glasova
humorist MEDARD PUCELJ	2 glasova
zborovodja MPZ - TONE PETEK	1 glas
umetnik, rezbar DRAGO KOŠIR	1 glas
pevec MIRKO ORAŽEM	1 glas
predsednik uprave d.d. Inles mag. ANDREJ MATE	1 glas
direktorica Miklove hiše VESNA HORŽEN	1 glas
predsednik P.G.D. MATJAŽ VIRANT	1 glas
predsednik P.D. Goriča vas CVETO MARINŠEK	1 glas
predsednik S.K. Sodražica TONE MATELIČ	-
kmetovalec, pobudnik BIO-kmetijstva IVAN OGRINC	-
glasbenik PERO LOVŠIN	-
triatlonec DAMIJAN KROMAR	-
roketni trener, glasbenik NIKOLA RADIČ	-
profesorica glasbe BERNARDA KOGOVŠEK	-
moški pevski zbor LONČAR	-
zobozdravnik v Sodražici IRFAN SARKIČ	-

Pušeljce je dobil okraske že prejšnji mesec. Izbrali ste jih natanko 30, in sedaj je odvisno le še, kje bo kdo v širokem spektru pušeljca pripet. Zadnje čase se veliko govori o svobodi, svobodi govora, ki naj bi bila le "navidezna". Demokracija pač prinaša s sabo tudi razhajanja različnih mnenj, ker jih je namreč več, in evolucijski procesi trajajo dolgo. Potrebne so menjave generacij, vlad in še marsičesa, da se stvar uredi, kot se mora. Nasprotna je revolucija, ki hitro prinese spremembe, te pa praviloma ne trajajo dolgo. No, pri našem pušeljcu je svoboda popolna. Na glasovalno listo smo uvrstili prav vse, ki ste jih predlagali, seveda z obrazložitvijo. Pogoj je bil, da je predlagana osebnost naredila nekaj vidnega pri razvoju Ribniške doline, da je zaslužna za gospodarski, družbeni razvoj, razpoznavnost Ribnice v Sloveniji in tujini, da je izboljšala življenje in "počutje" v naši dolini.

In zdaj lahko za predlagane tudi glasujete. Prvim petim bomo na sklepnih prireditvi 16. decembra v Š.C. Ribnica podelili priznanja, vam pa izžrebali lepe nagrade. Naj vas opomnim, da velja na glasovnici le en glas. Glasujete torej lahko le za enega. V primeru, da je navedenih več imen, upoštevamo tistega, ki je napisan prvi.

KUPONI

KUPON ZA OBJAVO BREZPLAČNIH MALIH OGLASOV

Besedilo: _____

KUPON ZA NAGRADNO IGRO

Rešitev: _____

KUPON "RIBNIŠKI PUŠELJC"

GLASOVANJE

Osebnost: _____

Ime in priimek: _____

Ulica: _____

Pošta: _____

Tel.: _____

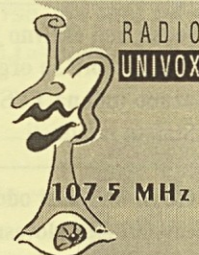
V primeru, da ne želite sodelovati pri vseh igrah, izpolnite svoj kupon, ostale lahko pustite prazne.

Izpolnjeni list izrežite in ga v pismu pošljite na naslov: REŠETO, Gorenjska cesta 3, 1310 RIBNICA, najkasneje do 10. novembra 1999.

Pojavilo se je tudi nekaj glasov za osebnosti, ki niso med nominiranimi. Več kot pol leta ste imeli čas, da predlagate, tako da teh imen zdaj žal ne moremo več upoštevati.

Da je akcija prešla v drugo fazo, ste lahko zasledili tudi po radiu Univox, kjer vsak četrtek ob 16.00 h pobiramo glasove, daljša oddaja z nagradami, več podatki o akciji pa je še vedno na sporedu vsak prvi četrtek ob 17.40 h in tokrat je to 4. novembra, na nespremenjeni frekvenci. Tokrat smo že oblikovali lestvico glede na vaše glasove preko kuponov in radijskih valov.

V čast nam je, da je akcija naletela na tako dober odmev, vam pa naj bo v čast, da jo lahko spremljate preko glasila Rešeto in radia Univox. Pa na slišanje v četrtek!

UNIVOX d.o.o.
Rožna ulica 39, Kočevje
Tel./fax: (061) 855-666
E-mail: univox@siol.net

REŠETO

NAGRADNI KVIZ ZA KRATEK ČAS

Na vsako vprašanje vam ponujamo več odgovorov in trditev, a le eno je pravilno. Črko pred pravilnim odgovorom vpišite v lik na strani s kuponi, da boste dobili pravilno rešitev, ki je povezana s prireditvami v tem mesecu.

1. V nedeljo, 31. oktobra, bo s pričetkom ob 9. uri v Š.C. Ribnica naslednje tekmovanje:

- C - prosto plezanje za Zlati boban
- P - mini rokomet za pokal Ribnice
- S - turnir v šahovski simultanki

2. Akcija Ribniški pušeljc bo svoj tek v letošnjem letu končala 16. decembra, v okviru...

- R - Športnik leta občine Ribnica
- S - Nobelova nagrada za mir za leto 1999
- K - Boš videl, kaj dela Dolenjc

3. Turistično informacijski center se je iz začasne lokacije na Struški ulici preselil v še eno začasno bivališče. In sicer v/na...

- O - Kosovelovo ulico
- M - Prešernovo ulico
- A - Škrabčev trg

4. Dopolnite slogan gostišča, ki oglašuje na naših straneh. Dobra hrana in pijača se pri...

- Z - Uršnjaku obrača
- I - vas doma najbolj spleča
- S - nas drago plača

5. Razpoznavni znak, ki je na sliki, pripada...

- X - društvu prijateljev rož
- N - centru za promocijo turizma
- U - likovnemu krožku vrtca Ribnica

6. Katera od naštetih bank je prisotna v Ribnici in je promocijsko najbolj aktivna?

- I - Dolenjska banka
- B - Bank Austria
- Č - SKB banka

7. Mednarodna turistična borza bo leta 2000 v.....

- E - Dolenji vasi
- D - Amsterdamu
- K - Berlinu

8. Za Planinsko društvo Ribnica bi lahko rekli, da je najbolj dejavno društvo v naši dolini. Po Peruju so nekateri člani splezali na avstrijski Sonnblick (3106 m). Kljub debeli snežni odeji na fotografiji je bilo to meseca...

- O - avgusta
- H - julija
- J - oktobra

9. Vedno bolj aktivno je tudi Vaško etnološko društvo Hrovača. V začetku oktobra so organizirali "javno" ličkanje koruze, ki je bilo prikazano tudi na TVS v oddaji...

- N - Štafeta mladosti
- B - Ljudje in zemlja
- T - Šport v nedeljo

10. Ob 5. obletnici oddajanja radia Univox je kolektiv radia v mesecu oktobru slovesno odprl...

- Č - nove studijske prostore
- U - prenovljen namakalni sistem na Mlaki
- V - sejem numizmatike

11. Dobri so. Gre za domači rokometni klub, ki letošnjo sezono igra v 1. A DRL, in se to sezono imenuje....

- A - R.K. Zeleni petelin
- Q - R.K. Šlafrock
- E - R.K. Inles Riko

12. Uvodna prireditev v letos zelo pestri decembrski ponudbi bo 5. decembra, imenuje pa se....

- C - miklavževanje
- L - turnir v zbiranju daril
- W - Snownautica

1	2	3	4	5
6	7	8	9	10
6	5	11	2	6
9	5	6	12	3

Pravilne rešitve napišite na kupone in jih pošljite v kuverti ali na dopisnici najkasneje do 10. novembra '99.

Med pravilnimi rešitvami bomo izžrebali 5 lepih nagrad.

Pravilna rešitev 9. številke Rešeta je: TV SLOVENIJA - ODDAJA POTEPANJA.

Med pravilnimi rešitvami je žreb določil naslednje nagrade:

1. nagrado, radijsko čestitko, ki jo poklanja radio UNIVOX, prejme: SLAVICA ČEŠAREK, Grič c. T 17, 1310 Ribnica.
 2. nagrado, 3 T-shirt majice z logotipom radia Univox, ki jih poklanja radio UNIVOX, prejme: NEVA HENIGMAN, Grčarice 25, 1331 Dolenja vas.
 3. nagrado, majico T-shirt z logotipom Candy, ki jo poklanja TEHNOUNION trgovina, Marija Markelj s.p. Ribnica, prejme: IRENA ANDOLJŠEK, Hrovača 61, 1310 Ribnica.
 4. nagrado, 2 filma, ki ju poklanja FOTO TONI Ribnica, prejme: DAMJANA ARKO, Jurjevica 26 a, 1310 Ribnica.
 5. nagrado, 2 vstopnici za kino, ki ju poklanja KINO RIBNICA, prejme: PETER KOZINA, Obrtniška 3, 1331 DOLENJA VAS.
- Vsem nagrajencem iskreno čestitamo! Kupone za prevzem nagrad boste prejeli po pošti.

mali OGLASI

Vrhunska kozmetika ZEPTER, številni pripomočki za masažo in sprostitvev... Pokličite za prezentacijo. Tel.: 0602 - 31 - 624, Alojz.

Prodaj osebni avto znamke Seat toledo 1.9 TD, letnik '93, oprema GTL. Cena po dogovoru. Tel.: 041 707 092.

Prodaj vitraž 2x1.2m, termopansko zaprt, primeren za domačo uporabo. Ogled je možen v centru Ideal. Tel.: 041 808 969.

Iščemo urejeno gospo ali dekle (nekadilko) za občasnno varstvo otrok (6 in 1 leto), na našem domu v Ribnici. Varstvo bi bilo v popoldanskih ali večernih urah. Zaželene izkušnje. Tel.: 041 643-562.

Prodaj enonadstropno hišo 12 x 12 m, v centru Kočevja, 1 ha zemlje, spodnji prostori za obrt - trgovino, CK, tel., 2 garaži. Tel.: 851-957

Radijce še vedno lahko dobimo v kočevskem Gozdarskem domu v Rožni ulici in v kletnih prostorih, a spremembe so očitne.

RADIO UNIVOX JE V NOVIH PROSTORIH

Za radijske delavce je še kako pomembno, da so si s tem pridobili svoje prostore za normalno delo, za sam radio pa je nov radijski studio povod za pravi ponos: gre za menda najsodobnejši radijski studio v vsej Sloveniji.

Foto: K. Kostanjšek

Povabljeni so si jih ogledovali že 8. oktobra, ko je prenovljeni Univox v vrsto sodobno opremljenih prostorov povabil sponzorje, radijske in druge sodelavce, ki pomagajo oblikovati radijski program, slišen od Velikih Lašč do Kolpe. Selili so se teden dni kasneje in glede na vrsto

delov zahtevne opreme, ki jih je še treba priključiti in ustrezno namestiti, bodo medijsko dogodek obelodanili predvidoma nekje do konca meseca.

Tedaj bo tudi bolj jasno, kako in s čim bo program obogaten v prihodnje.

A. P.

Direktor Uroš Novak je tako težko pričakovani dan odprtja uvidel kot lepo priložnost, da svojo dosedanjo funkcijo glavnega in odgovornega urednika prepusti Tomiju Gavrančiču, glavi in glasu Univoxovega programa.

Foto: K. Kostanjšek

ŠPORTNO TURISTIČNO DRUŠTVO CEREJA

VABI AEROBIKA

Urniki vadbe

TOREK od 19,00 h do 20,00 h TNZ (telovadba)
SREDA od 19,00 h do 20,00 h in 20,00 h - 21,00 h
 STEP AEROBIKA
PETEK od 19,00 h do 20,00 h HI LO AEROBIKA

Z vadbo pričnemo v OKTOBRU, pridružite se nam lahko tudi kasneje.

**VADBA POTEKA V ŠOLSKI TELOVADNICI
 V VELIKIH LAŠČAH. VABLJENI!**

TENIŠKA ŠOLA

Učence obveščamo, da se lahko vpišejo v teniško šolo, ki bo potekala na teniških igriščih v Velikih Laščah, kasneje pa v šolski telovadnici. Sprejemamo otroke od 6 let naprej. Informacije in vpis na tel. 781-163, 041 348-498. Vabljeni!

NOVEMBER

Datum: SOBOTA, NEDELJA: 6. in 7.
 Kam: na SLAVNIK (1028 m) IN MARTINOVANJE
 Načrt ture: Ankaran - Osp - SLAVNIK, 1028 m - MARTINOVANJE - Jama - Dimnice - VREMŠČICA, 1026 m
 Zahtevnost: ZA VESELJE VSE!
 Trajanje: 3 URE IN 3 URE

Info: Jože Andoljšek, tel.: 860 - 555 ali Odbor za pohode v začasni društveni pisarni pri Riku, ob ponedeljkih.
 Prijave: Marjana Rozman, v četrtek pred odhodom (od 18 h - 19 h) v društveni pisarni.

Planinsko društvo Ribnica obvešča vse, da ima od 4. 10. pisarno pri Riku, v prostorih »J« lesa, 1. nadstropje.

← Sv. Ana

“Promil”

“J” - les

→ PD Ribnica, 1 nad.

Ekološko kmetovanje

Kmetovaje brez uporabe kemičnih sredstev, ki ga imenujemo ekološko kmetovanje, se je zadnja leta močno razširilo na slovenskih tleh. V letošnjem letu so bile prvič razdeljene tudi subvencije ali denarna nadomestila in vzpodbude za takšen način pridelave. V ostalih zahodnoevropskih državah so s subvencijami pričeli že prej, prav tako so tam takšne kmetije deležne pomoči od Evropske unije.

In kakšno je torej ekološko kmetovanje?

Kmetje, ki gospodarijo ekološko, skušajo v skladu z naravnimi zakonitostmi in brez uporabe kemično-sintetičnih pripomočkov pridelati kar najbolj kakovostna živila. Pri tem želijo čimbolj izključiti zdravstvena tveganja, to je ohranjati rastline in živali v čimboljši kondiciji. Hkrati s svojim življenjskim prostorom in kulturno krajino ravnajo pazljivo in tako ohranjajo svoje življenjske temelje.

Ministrstvo za kmetijstvo je v letu 1997 izdalo osnovne smernice in priporočila za ekološko kmetovanje v Sloveniji. Izluščimo nekaj osnovnih načel:

- Ekološki kmet mora skrbeti za pozitivno bilanco humusa v tleh. Ker je prepovedano dodajanje mineralnih gnojil, mora vsa hranila za rastline dodati z organskimi gnojili, kot so hlevski gnoj, kompost, podorine ali zeleno gnojenje, gnojenje s slamo ter dodajanje ostalih organskih snovi.

- Dopolnilna gnojila, ki so predvsem vir dušika, so lahko: hlevski gnoj, gnojnica (vendar ne iz intenzivne prireje), kostna moka, mleta roževina, druge živalske moke.

- Mineralna dopolnilna gnojenja opravimo s kamninskimi mokami, kalijmagnezijem, surovimi fosfati ter apnencem iz morskih alg.

- Skladišča za ta gnojila morajo biti takšna, da gnojila ni potrebno razvažati na njive izven vegetacije.

- Izbira rastišča: Njiva ali travnik mora biti vsaj 20 m oddaljena od ceste, ki ima večjo prometno frekvenco.

- Določene so mejne vrednosti težkih kovin, ki so še lahko v tleh

- Kmet se mora posluževati določenega kolobarja ter uporabljati čim bolj lokalne sorte rastlin, ki so prilagojene tem razmeram. Uporaba hibridov ni dovoljena.

- Pri varstvu rastlin so prepovedana kemično - sintetična sredstva, razen določenih: proti glivičnim boleznim lahko uporabimo močljivo žveplo, bakrene pripravke, razne rastlinske izvlečke iz preslice, čebule, hrena, kompostne izvlečke...Proti živalskim škodljivcem uporabljamo bakterijske pripravke, predatorje, cvetni izvleček piretra, kalijevo milo itd.

- Zapleveljenost uravnavamo s kolobarjenjem, mehaničnimi ukrepi (okopavanje, uporaba bran, česala), uporaba ognja in črne folije. Prepovedana je uporaba herbicidov.

- V živinoreji pazimo, da je čreda prilagojena kmetijski površini. Tudi zimsko prehrano si pridelamo sami ali jo kupimo na podobni ekološki kmetiji. Živina mora imeti poleg ustrezno velikega in svetlega prostora v hlevu tudi stalno možnost izpusta.

Za ekološko kmetovanje je potrebno stalno izobraževanje in šele po 1 - 2 letih prehodnega obdobja in uvajanja ekološkega kmetijstva se kmet lahko poteguje za subvencije. Kmetija mora biti nadzorovana, zato so uvedene nenapovedane kontrole. Kmet mora biti tudi član ekološkega društva, ki dela na določenem področju.

Ana Ogorelec,
dipl. inž. agr.

RAZMIŠLJATE KDAJ O TEM, KAKO VARNO DELATE V GOZDU ?

Opozorila in navodila za varno delo mnogokrat preslišimo, saj nam je verjetno še iz otroških let ostal nekakšen odpor do njih. Mogoče se precenjujemo in so nam te "pridige" odveč, kdo bi vedel? Če so nasveti ponovljeni večkrat, potem jih tu in tam podzavestno upoštevamo in le malokrat si prav zavestno rečemo: "Tukaj pa nobenih bližnjic ali improvizacij, stvar nas lahko stane glavo." Na srečo se nam v vsakdanjiku tako razmišljanje še kar nekako obnese. Ne bi pa se pri delu v gozdu, saj to spada med najnevarnejša opravila sploh. Delavec v gozdu je izpostavljen različnim vremenskim razmeram, delo je fizično zahtevno in zaradi nenehne nevarnosti tudi psihično obremenjujoče. In med nevarnostmi, ki preživijo pri tem delu, je srečanje z medvedom zagotovo na zadnjem mestu.

Statistika je sicer strašansko brezosebna in suhoparna reč, vendar bi se morali nad številkami kdaj pa kdaj tudi malo zamisliti. V Sloveniji se na leto v zasebnih gozdovih zgodi okrog 1800 nesreč, povprečno število smrtnih nesreč na leto je 15. Za primerjavo: v državnih gozdovih se zgodi kar štirikrat manj nesreč in povprečno le 1-2 nesreči na leto s smrtnim izidom. Nezgode pri lastnikih z manjšo gozdno posestjo so kar štirikrat pogostejše kot pri tistih z večjo. Vse to je posledica slabše izurjenosti, manjše izkušenosti, slabše opremljenosti tako z zaščitnimi sredstvi kot s stroji za delo. Nesreče pri sečnji dreves so najpogostejše, nekoliko manj jih je pri spravilu gozdnih sortimentov. Motorna žaga je namreč v rokah izkušenih zelo uporabno orodje, v rokah neveščih pa je zelo nevarna zanje in za okolico, lahko celo smrtonosna. Posamezni deli telesa so pri delu različno izpostavljeni in zato tudi različno pogosto poškodovani. Najbolj so izpostavljene noge, še posebej pri sečnji. Sledijo poškodbe rok in glave.

Kako se izogniti nesrečam pri delu v gozdu?

Ne podcenjujemo tega dela, priznajmo si, da vsi nismo mojstri za vse, pri delu poskušajmo vnaprej razmišljati, kakšne nevarne situacije se lahko pojavijo in zanje predvidimo rešitve, uporabljajmo zaščitna oblačila (zaščitne čevlje in rokavice) ter opremo (čelada z zaščitno mrežico in glušniki), ustrezno orodje (vzdrževana motorna žaga, tehnično neoporečen traktor) in če je mogoče se udeležimo tečaja, ali celo več tečajev o varnem delu v gozdu. Tam bomo izvedeli, kakšno tehniko uporabiti, da bodo rezultati našega dela čim večji in tveganje, da bi prišlo do nesreč, čim manjše.

Če delamo v gozdu le občasno in tega dela nismo "vajeni", potem je veliko boljše, da za tako delo dobimo specializiranega izvajalca, še posebej, če gre za posek večje količine lesa. Prihranek zaradi našega lastnega dela se, če pride do nesreče, popolnoma izniči. Pravzaprav ni tega denarja, ki bi odtehtal invalidnost ali mogoče celo življenje. Zavedati se tudi moramo, da za slovenskega kmeta ni bodočnosti ob pogojih, ki jih narekuje Evropska unija, če bo delal vsak vse. Še posebej ne, če bo moral imeti vsak tudi strojno opremo za vsa dela. Verjetno bo potrebno razmišljati, da bi se posamezni kmetje specializirali za dela v gozdu.

Na koncu, da ne pozabim, če smo že omenili srečanje z medvedom. Statistika zanj pravi, da v zadnjih desetih letih zaradi posledic napada medveda ni bilo smrtnih žrtev - ne med gozdnimi delavci, niti ne med naključnimi obiskovalci. Bi torej moral biti naš strah največji takrat, ko sedemo za volan?

Tatjana Dečman-Žagar

kozmetični studio

Nina Tanko Bojc s.p.
Hrovača 59a, 1310 Ribnica
tel.: 061/861-560
Del. čas.: pon, sre., čet. 13⁰⁰-20⁰⁰,
tor., pet., 8⁰⁰-15⁰⁰
sob. 9⁰⁰-12⁰⁰

PERMANENTNI MAKE UP

Omogoča nam
lepo oblikovane
obrvi, obrobljene
oči in ustnice.

Permanentni make up drži 3 do 5 let.
Z vnosom pigmenta v zgornjo plast
kože poudarimo lepoto obraza in si
olajšamo delo pri jutranjem ličenju.

N O V O

TEMPTOO

je nova metoda poslikave telesa, ki z leti
zbledi. Poslikavo lahko obnovimo ali pa
prekrijemo s pigmentom kožne barve.

**OB SOBOTAH ORGANIZIRAMO DNEVE
ODPRTIH VRAT. VABLJENI.**

POLEPŠAJTE NAŠE CESTE!

AVTOCENTER
PRESTIGE
CESTA NA UGAR
1310 RIBNICA
TEL./FAX: 061/860-827

206

PEUGEOT

P-206 1.1 1.546.000,00
P-206 1.4 1.728.000,00

**AVTO SERVIS
UGODNI KREDITI T+5%
LEASING**

Pekarna
HRAM

*Ta dobri kruhek
so spekle zlate roke
in babičin recept*

tel.: 855-558

INS SAT ANTENSKI SISTEMI

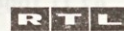
Merharjeva 2, Ribnica, tel./fax: 061/860-657
Delovni čas: 8⁰⁰ do 18⁰⁰, sobota: 8⁰⁰ do 12⁰⁰

- elektronska nastavitve anten, meritve TV signalov, servis
- dograditev KANALA A, POP TV, HRT 1, 2, 3, TV 3
- montaža SAT SISTEMOV (navadni, vrtiljivi, digitalni)
200 kanalov (TV Srbija, TV Bosna, VIVA 1, 2, RAI UNO ...)

Devetletne izkušnje, preko 1000 montaž
razlog za zaupanje in kvaliteto!

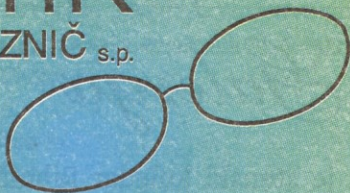
AKCIJSKA PONUDBA SAT SISTEMOV

GARANCIJA 12 MESECEV - PLAČILO NA OBROKE

OPTIK

JANEZ POZNIČ s.p.

Vrvarška 3, 1310 Ribnica, TEL.: 061/860-367

Delovni čas: vsak dan od 9.00 do 19.00
sobota zaprto

Slikopleskarstvo BOJC

Peter Bojc, s.p.

Humec 24, 1331 Dolenja vas,
tel.: 061 864-533
GSM: 041 712 108

MONTAŽA - ANDOLJŠEK

PREGRADNE STENE - VISEČI STROPOVI

**KNAUF
Armstrong
RIGIPS**

Hrovača 6
1310 RIBNICA
Mbt.: (041) 647 226
Tel.: (061) 863 089

Razstava starih sort sadja

Kmetijska svetovalna služba Ribnica pripravlja razstavo starih sort sadja. Razstavljenih bo več kot 30 različnih sort. Razstava bo 28. in 29. 10. 1999 v prostorih stare Ljubljanske banke. Odprtje razstave bo ob 19.⁰⁰ uri.

Seminar o ekološkem kmetovanju

Kmetijska svetovalna služba organizira tridnevni seminar, od 3. do 5. novembra v Ribnici. Tečaj bo potekal od 9.⁰⁰ do 17.⁰⁰ ure, dva dni bo teoretičnega dela in en dan praktičnega (ekskurzija). Udeleženci, ki bodo 100-procentno prisotni (tudi na ekskurziji), bodo prejeli potrdilo o opravljenem seminarju iz ekološkega kmetovanja. Potrdilo je pogoj za vključitev v ekološko kontrolo in za pridobivanje državnih denarnih podpor za ekološko tekmovanje.

Irena Šilc, inž. kmet.

TEHNIČNI PREGLEDI

Obveščamo vse lastnike traktorjev in traktorskih priklopnikov, da bodo 6-mesečni tehnični pregledi potekali po naslednjem razporedu:

ČETRTEK 28.10.1999	OD 10.00. - 11.00. URE OD 13.00. - 14.00. URE	V ORTNEKU PRI SV. GREGORJU
SOBOTA 30.10.1999	OD 12.00. - 13.00. URE OD 15.00. - 17.00. URE	V ŽIMARICAH V SODRAŽICI
TOREK 02.11.1999	OD 8.00. - 9.00. URE OD 10.00. - 15.00. URE	NA GORI V LOŠKEM POTOKU (MALI LOG)
SREDA 03.11.1999	OD 8.00. - 11.00. URE OD 11.30. - 13.00. URE OD 15.00. - 17.00. URE	V JURJEVICI V SUŠJU V DOLENJIH LAZIH
ČETRTEK 04.11.1999	OD 8.00. - 11.00. URE OD 11.30. - 13.00. URE OD 15.00. - 17.00. URE	V HROVAČI V GORIČI VASI V DOLENJI VASI

Cena tehničnih pregledov in tiskovnin je naslednja:

- traktor 3.900,00 SIT
- traktorska prikolica 3.000,00 SIT
- motorno kolo 1.900,00 SIT
- prometno dovoljenje 270,00 SIT

AMZS d.d., PE Kočevje

Dobrodelna prireditev za misijonarja Petra Opeko in njegovo Slovensko vas na Madagaskarju

29. oktobra 1999, v župnijski cerkvi v Velikih Laščah,

z naslednjim programom:

19⁰⁰

Slovesna sv. maša; daroval jo bo slovenski metropolit in ljubljanski nadškof dr. Franc Rode s somaševanjem dekanijskih duhovnikov in misijonarjev, ki so trenutno doma v Sloveniji. Pri maši bodo sodelovali sorodniki Petra Opeke, peli pa bodo velikolaški pevci.

20⁰⁰

Koncert, na katerem bodo nastopili:

- vokalna skupina Pinochio
- citrar Miha Dolžan s pevko Jožico Kališnik
- pevski zbor iz Begunj pri Cerknici
- skupina Ze-Ze Rakato z Madagaskarja
- pevec Alberto Gregorič
- godalni kvartet glasbene šole Ribnica

Program bosta povezovala radijska in televizijska voditeljica Ida Baš in narodni voditelj za misijone Jože Planinšek.

Med koncertom bomo preko Radia Slovenija s Petrom Opeko poskušali vzpostaviti neposreden telefonski pogovor.

Prostovoljni prispevki in nabirka pri maši bodo namenjeni Petru Opeki, prav tako tudi prispevki, ki jih boste nakazali na žiro račun župnije Velike Lašče številka:

51800-620-336 05 1200119-10260, s pripisom: za Petra Opeko.

Župnija Velike Lašče
Občina Velike Lašče

Galerija Toni

Izdelan je stenski koledar Ribniške doline 2000. Naročite in kupite ga lahko v Galeriji TONI v Ribnici, vsak dan od 8.⁰⁰ do 18.⁰⁰ ure. Telefon 862-400.

REŠETO

SAMO ZATO, KER CELO "ANONIMKE" NE ROMAJO V KOŠ,

in ker je skrajni čas, da vsakdo prevzame odgovornost za svoje besede

Načelo: če ne gre zlepa, gre pa zgrda, redkokdaj drži. Ampak gospod neznan si ga je privoščil po nekem drugem načelu: poskusiti ni greh. Tako nam je avgusta poslal kopijo vestičke, ki je bila objavljena v glasilu cerkniške organizacije Vitra in dopisal: "Pojasnite, če si upate, zadevo z Vitro."

Podpisani: Janez Lovšin, Hudi Konec.

Napaka. Tam je samo nekaj hiš, zato smo kaj hitro ugotovili, da nas je nekdo spet hotel potegniti za nos in najbolje je bilo, dokazati to po uradni poti. Iz uredništva smo mu poslali odgovor na Hudi Konec, in kaj drugega, pošta nam je vrnila pismo: NASLOVNIK NEZNAN. Sum potrjen.

Zadeva z neznanim bralcem se je avgusta zdela ad acta, dokler me pred kratkim na podobno situacijo ni opomnila občanka, ki ji je anonimnež poslal kar več raznolikih kopij njenih prispevkov in jo izzval. Tudi J. Lovšin s Hudega Konca, a tudi ona mu ni nasedla. Ah, dajte no, "gospod Janez Lovšin s Hudega Konca" in vam podobni! Pa kaj res mislite, da smo tako naivni, da bomo nasedli prav vsakemu pismu, vsakemu podpisu, ne da bi zmogli presoditi, kaj je čista provokacija in kaj tisto, kar je vredno razmisleka?

Še kako vemo, da v današnji demokraciji marsikdo nima hrbtenice, da bi branil izrečeno, in ne pravega imena, za katerega bi se upal postaviti. Zato preverjamo.

Ste anonimni, brezosebni; nekdo, če kdo. Veste kaj? Najbolj človeka pogrejejo tiste vaše besede: "Če si upate..." . Mi, da. Vi si pa še obstajati ne upate. In o vsej tej nenačelnosti pišem samo zato, ker celo anonim ne mečem v koš. O ja, preveč demokracije res škodi!

Urednica

VITRA PA ŠE KAR PISARI IN PISARI

Naj bo še nekaj besed o Vitri vestički, ki je bila povod za anonimno pismo. Direktor tega cerkniškega centra si je spomladi privoščil malo neslanih besed na račun Rešeta, ker smo v vrsti njegovih komercialnih oglasov zavrnili enega oz. zanj zahtevali plačilo. Vedno sem bila zagovornica tega, da je treba najprej pomesti pred svojim pragom, nato šele stegovati vrat k sosedovemu, zato obremenilnih dejstev za Vitro nisem želela širiti preko Rešeta. Ampak direktor se ne da. Radost nad tem, da si vsaj nekje lahko privoščijo brezplačno oglaševanje, je pri Vitri tako velika, da so si nas privoščili še v septembrski številki Vitrine.

Ne bomo se bodli z njimi, ki kot neprofitna organizacija zmorejo plačevati visoke stroške oglaševanja po drugih medijih, bog ne daj pa po občinskih, ki morajo vse dajati brezplačno, za čigavo dobro?

Tudi sedaj ne bomo obelodanili sila spornih zadev, na katere si marsikdo, ki je kdaj delal z Vitro, še išče odgovore. Samo nekaj besed, ki jih je bilo zapisanih v junijskem odgovoru uredništva direktorju Vitre:

...vem, da se zavedate, da v času, odkar glasilo obstaja, niste še nikoli napisali vsaj nekaj vrstic o tem, kako projekt, Dežela suhe robe, uspeva, kakšen je odziv občanov, informacije o tekočem delu, načrtih za naprej. Nikoli!!! Zagotavljam Vam, da naši ljudje vašega projekta ne poznajo dobro, saj vaši prispevki le promovirajo tekoče delavnice in tabore.

Žalostno je, da smo morali v okolju poizvedovati, ali projekt še živi. Kar smo izvedeli, je bilo to, da je dogajanje v vseh občinah, razen v Velikih Laščah in Kostelu, mrtvo... Verjemite pa, da do tega nesporazuma, ki je izzvalo vaše zgražanje, ne bi prišlo, če bi znali sami poskrbeti za boljšo promocijo svojega projekta....

Ja, Vitra pa še kar pisari in pisari.

Ležimo globoko v zemlji črni.
Ves ranjen in bolan sem bil,
ko so me umorili.

Za vse svete se spomnimo tudi tistih, ki ležijo v jamah "Pri konfinu" pri Grčaricah. Prižgimo jim svečko in zmolimo zanje in za njihove krvnike.

Podobno kot drugod po Sloveniji, je bilo tudi v naši občini morišče. Ko so "osvoboditelji" pomorili na desetisoče mladih fantov, mož, deklet, žena in tudi otrok v Kočevskem Rogu, Teharjih, pa mnogih drugih breznic in rudniških jaških, so se lotili tudi ranjenih in bolnih, ki so ležali po bolnicah.

Odpeljali so jih in jih kruto pomorili "Pri konfinu".

Takrat je bilo poletje 1945.

Dolgo so ležali skriti in nismo vedeli, da je tako krut zločin sploh možen.

Resnica pride vedno na dan.

Vsi smo dolžni svojim otrokom in vnukom povedati resnico.

Kraj sam pa bi si zaslužil spominsko obeležje.

Anica Benčina

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

Poslanska pisarna
Socialdemokratske stranke Slovenije

Obveščamo vas, da bo **JANEZ JANŠA**, poslanec v Državnem zboru Republike Slovenije, za vaša vprašanja in pobude na voljo v poslanski pisarni v Ribnici v:

ponedeljek, 25. oktobra
ponedeljek, 22. novembra in
ponedeljek, 20. decembra

Obiščete ga lahko v prostorih OO SDS Ribnica, Škrabčev trg 40 od 9.30 do 12. ure. Vljudno vabljeni.

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

Poslanska pisarna
Slovenskih krščanskih demokratov

BENJAMIN HENIGMAN

vas vabi v svojo poslansko pisarno na Škrabčevem trgu 40:
v torek, 2. novembra, ob ponedeljkih 15. in 29. novembra
od 10.00 - 12.00 ure.

V tem času vam je za vprašanja na voljo tudi
odprti tel.: 860 - 854.

Vabljeni.

Iz uredništva:

Verjamemo besedam Mikuževega sina, da je bil "oče proti vsakemu kultu osebnosti in da bi se obračal v grobu pri Sv. Tomažu, če bi vedel za take prireditve," a ribniški vrh je storil, kar pač je. Pričakovali smo, da se bodo posamezni deli javnosti začeli glasno oglašati ne samo v ozkih družbenih krogih, marveč tudi s pisano besedo. Čakali so skoraj do konca leta, čeprav so se nasprotne struje vzvalovile že ob sklepu OS, da 3 milijone in ribniško kulturno leto dodeli svojemu rojaku.

Potem je vse potihnilo, nič ni bilo očem vidnega ali ušesom slišnega o Mikužu. Le to, da je bilo septembra odkritje spominske plošče, novembra ali decembra bo izšel Mikužev zbornik in povsem ob koncu leta bo postavljen še doprski kip v Park kulturnikov. Zadeva je postala delikatna, ker so začeli menda negodovati Slemenci, čeprav ne oporekajo Mikuževemu pomenu za slovensko zgodovino. Poznajo krvavo dogajanje na njihovih gričih med drugo svetovno vojno, boleči spomini so zakoreninjeni in Mikuž je bil eden izmed vodilnih funkcionarjev tedanjega časa oz. sistema.

Še prej pa duhovnik. Da je Mikuž res sporen za nekatere občane, je dokazal tudi obisk odkritja spominske plošče na Žukovem.

Politično strukturo Ribničanov bi lahko grobo ocenili:

Združena lista in nihče drug.

Tisti, ki usmerjajo družbeno, kulturno in politično dogajanje, pravijo, naj se Mikuževo leto zaradi občutljivosti ne propagira na način, ki bi lahko kogarkoli užalil, prizadel ali nasprotne si struje celo sprl. Enostranskega mišljenja pa, vsaj javno, ne zagovarja nihče. Zato objavljamo nekaj različnih pogledov.

ISKANJE RESNICE IN STRPNOST

Glede na to, da sem bila prepričana, da vsak opravlja v svoji izšolani stroki dobro, pošteno in za družbo koristno delo, sem menila, da se mi z zgodovino in njenimi dejstvi ni potrebno ukvarjati. Žal sem se zelo zmotila in sem prisiljena še svoje zadnje moči porabiti za izobraževanje v zgodovini. Tudi iz razloga, ker je v naši državi Sloveniji pomembno le zadnje 60-letno obdobje, vse ostalo pa "nima zgodovinskih korenin"! Zgodovinarji mene in druge državljane neprestano poneumljajo, zapeljujejo in prikazujejo dogodke po svojih "spoznanjih", z različnimi interesi, zato nimam iskrenega odnosa do zgodovinarjev. Zlasti me je na lokalni ravni zbudilo odkritje spomenika iz davkoplačevalskega denarja dr. M. Mikužu.

**MIKUŽEVO LETO RAZDVAJA
OBČANE**

Na željo uredništva Rešeta bralcem podajamo stališče SKD Ribnica glede občinskega praznovanja leta v spomin dr. Metoda Mikuža.

Svetniška skupina SKD Ribnica ni podprla predloga župana Jožeta Tanka, da se iz občinskega proračuna s tremi milijoni financira proslava in postavi spominska plošča dr. Metodu Mikužu. Tako je bilo v občinskem glasilu že korektno objavljeno v sklopu vseh dopolnil k občinskemu proračunu 1999, ki smo jih predlagali skupaj s svetniki SLS.

V obrazložitvi smo navedli, da se oseb-

Lahko trdim, da ima laž veljavo nad resnico in da sodržavljane še naprej "porivamo" v obnašanje dvojne morale: "vse je dobro, kar nam sporočijo."

Ne želim biti ponosna na "duhovnega velikana" Ribnice za moj-naš davkoplačevalski denar. Predvsem imamo dva republiška poslance (B. Henigmans in J. Janšo, *op. ured.: Ga. Hočevarjeva je dejala, da se lahko namesto Janše obelodani mnenje župana) iz pomladnih strank in naj se javno izpostavita z odnosom do tako velikega človeka. Ne nazadnje 3. mio SIT davkoplačevalskega denarja za spomenik nekemu, ki predstavlja žalostno zgodovino Slovencev v drugačni luči, ne more biti opravičilo za spomenik, ko želimo v Evropo in vsa Evropa in zahod še sedaj ne morejo dojeti življenja ljudi v komunizmu!

Stanka Hitij Hočevar

nost in lik dr. Mikuža v letošnjem letu v zgodovinskem in strokovnem pogledu bolj osvetli na drug primeren način, izven občinskega obsega." To bi bilo primerno storiti v okviru Univerze, SAZU, se pravi zgodovinske stroke, saj celo zadnja odkritja ravno te stroke kažejo, da to obdobje (NOB, povojni čas) ni teklo povsem tako, kot je še utemeljeval dr. Mikuž. Zato si želimo, da bi, kolikor je že treba spominjati se dr. Mikuža, pomagali odpreti razpravo o vojnem in povojnem času na podlagi novih dejstev in ugotovitev.

Ocenjujemo, da zaznamovanje Mikuževega leta, ki pa dejansko v občini Ribnica ni bilo nikoli uradno razglašeno, bolj razdvaja, kakor pa prispeva k potreb-

Iz uredništva:

Župan je dejal, da je njegovo mišljenje povsem razvidno iz govora pri odkritju plošče, zato iz njega povzemamo tisto, kar je označil kot osnovo za odgovor naši bralki.

Župan Jože Tanko

"Nista minili niti dve desetletji od Mikuževe smrti. V tem času so pri nas nastale velike spremembe. Človek se nehote vpraša, kako bi pokojni profesor in znanstvenik ocenil našo polpreteklo dobo, še posebej, ko vemo, da je bil že v svojem času bolj kritičen od drugih. Že dejstvo, da se je iz centra umaknil v ta kraj pod Grmado, da slutiti, da ni bil pripravljen slepo slediti enostranskemu in stereotipnemu prikazovanju polpreteklih dogodkov. Marsikatera njegova izjava v javnem, pa tudi zasebnem življenju kaže na dovolj široko razgledanega, predvsem pa kritičnega človeka, ki bi lahko in tudi moral vplivati na sodobno slovensko politiko in zgodovinsko stroko, da bi objektivno prikazala nerazčiščene, nejasne in zatajevane dogodke pred vojno, med njo in po njej. In dogodki zadnjih nekaj let kažejo na to, da je ta korak neobhodno potreben.

Ribniški Park kulturnikov je posvečen spominu vseh kulturnikov, ki jih je rodila ali hranila, vselej pa navdihovala Ribniška dolina. Preko 60 imenom, kolikor je vklepanih do sedaj na spomenikih v ribniškem Gradu, letos dodajamo še enega, ki mu pripada to častno mesto. Dr. Metod Mikuž izpolnjuje vse tri pogoje, da se njegovo ime zapiše med zaslužne Ribničane in Slovence.

nemu soglasju v dobro občine in občanov. To kažejo tudi vse pogostejši odmevi med krajani. Vsekakor ni modro o tako pomembnih, častnih odločitvah za ugled občine in posameznikov "izrabljati" demokratični institut večine nad manjšino, kar smo bili v tem primeru svetniki SKD, SLS in en svetnik SDS.

Hkrati pa ugotavljamo, da je dr. Jure Mikuž, sin pokojnega Metoda, osebnost, ki je občutno nesporno pozitivno zaznamovala pomembna kulturna dogajanja in smer ribniške kulturne politike v zadnjem desetletju in več, in si zasluži vse priznanje.

Občinski odbor SKD Ribnica

STALIN - PREPOZNAVANOST ZA SLOVENIJO

Kultura "Mikuževega leta"

"Narod si bo pisal sodbo sam," rek Ivana Cankarja, napisan v zgodovinskem domu Zbora odposlancev v Kočevju. Velja pa tudi zgodovinsko preverjen rek, "po njih voditeljih jih boste spoznali". Slovenci ga pogosto uporabljamo, vendar žal samo za presojo drugih narodov. Natančneje povedano, dvolična merila uporablja predvsem velik del družboslovne elite politikov, novinarjev in zgodovinarjev iz vrst kontinuitete. Ljudstvo te sodbe brez kritične presoje enostavno povzema. Iz demokratičnega sveta, predvsem iz dežel Zahodne Evrope, pa nam sporočajo, da je Slovenija skupaj z Romunijo na repu priljubljenosti srednje- in vzhodnoevropskih držav. Večina vodeče elite nam zagotavlja, da je to pač zato, ker nismo zadosti prepoznavni. V svoji tradicionalni zavezanosti manipulaciji pa prikrivajo dejstvo, da je bila Slovenija l. 1990/91 za Zahod zadosti prepoznavna in tudi priljubljena in to zato, ker je tedaj na volitvah zmagal Demos in ne tisti, ki so zaradi prisile okoliščin, to je svetovnega razpadanja komunizma, Slovencem dopustili demokracijo in nato nastanek samostojne države Slovenije.

Po čem je Slovenija prepoznavna med Evropejci, nam je iz prve roke verodostojno poročalo DELO, 9. 10. 1999, kjer je bil pod rubriko "Pa še to" objavljen poštni naslov najuglednejše slovenske znanstvene institucije, Inštituta Jožef Stefan, ki pa ga je Evropejec preimenoval v: Institut Josef STALIN, Ljubljana, JUGOSLAVIJA. To je torej prepoznavnost Slovenije med Evropejci: Pravilno in pošteno, saj smo na to 50-letno obdobje v slovenski, sicer že tisočletni zgodovini, najbolj ponosni in je naš adut za našo demokratično tradicijo!? Nerodno je le, da nam je letos v Ljubljani ameriški predsednik "neodgovorno podtaknil" slovensko Karantanijo, ki naj bi bila vzgled ameriški demokraciji in ustavi. Lahko rečemo, parodija življenja, ki ga pišemo sami oziroma večina naše nenadomestljive družbene elite. Prepričan sem, da bi nas naši predniki, tudi Karantanci, komaj pripoznali za naslednike. Mi in naši zanamci bomo to 50-letno epopejo namreč še drago plačevali z denarjem in duševnim zdravjem, s frustracijo in zatrtim dostojanstvom svobod-

nega človeka. Večkrat se v družbi nihilistično sliši rek "hlapci smo in hlapci bomo ostali, to je usoda." Ta slovenski rek zavrtih Slovencev negira tisočletna zgodovina Slovencev in ponovna samostojna slovenska država, ki je nastala zaradi nehlapčevskih DEMOS-ovih voditeljev in njihovih volivcev. Vsakemu poštenemu in povprečno razgledanemu človeku je jasno, da vsak totalitarizem, seveda tudi še vedno aktualni in najtrdoživejši boljševiški komunizem - stalinizem, temelji na inštitucionalno večvrednih in nenadomestljivih članih in na manj vrednih članih - "hlapcih" neke družbe. To hlapčevstvo v lastnem narodu pa je res najbolj ponižujoče! Skratka, prepoznavni smo po Stalinu, ki smo ga v enem najtežjih časov zgodovine za ceno ogromnih žrtev sami dobili in ga 50 let posnemali, ga slavili in se mu še ne odrekli. Tisti, ki pa še vedno ne mislimo tako, pa smo še vedno, najmanj nevarni revanšisti... Kakšna je bila verodostojnost pridobitev "ljudske revolucije", to je pridobitev za "delavski razred", sem sam oseben bridko izkusil in drago plačal.

In o Mikužu ...

Da smo na "pravi poti kontinuitete kulture in pridobitev NOB" oziroma "ljudske revolucije", potrjuje tudi ribniško kulturno leto, ki je proglašeno za Mikužovo leto, po slovenskem velikanu duha, Metodu Mikužu, na katerega moramo biti Ribničani ponosni, kot nam je te dni sporočila lokalna TV. V takšnem stilu nas obvešča tudi lokalno glasilo, prejeta vabila z nosilci proslave; ribniški župan, filozofska fakulteta in ministrstvo za kulturo. Kulturno "Mikužovo" leto financira seveda demokratična država. Za kulturno leto na primer Luka Knaflja, mecena nekaterih velikanov slovenstva, država in "kultura" kajpak nimata posluha niti denarja. Ko sem zaradi verodostojnosti te dni ponovno prelistal dela tega "kulturnega zgodovinskega velikana", ki jih hrani ribniški kulturni hram Miklova hiša, sem ponovno ugotovil, da je ta veliki zgodovinar, zlasti medvojnega in povojnega obdobja, resnično zagnano povelečeval in utrjeval trajno nepogrešljivo vlogo Stalina, "voditelja delovnih ljudstev in za svobodo bojujočih se narodov". V enem izmed svojih prvih del je tudi opisal kulturo v NOB (Metod Mikuž, Iz Dolomitov v Rog,

Slovenski knjižni zavod v Ljubljani, 1947, str. 41); skrajšano:

"Iz vrste je stopil eden najboljših, mlad mitraljezec, in dejal: Tovariši, oprostite, med potjo me je premagala lakota in snedel sem skrivaj konzervo. Ker sem tako prekršil našo disciplino, ker sem se tako osramotil pred vami in ker sem omakeževal partizansko čast s slabostjo, ki bi je ne smel imeti, zahtevam zase smrtno kazen... Želel si je samo, naj bi ga ustrelil njegov najboljši prijatelj. Kot je želel, se je moralo zgoditi."

Od kje takšen duh, samo - uničevalna sla? Odgovor lahko vsakdo najde v "Revolucionarnem katekizmu" M.A. Bakunina, katekizmu zla, kjer se prva zapoved glasi: "I. Naloge revolucionarja do samega sebe. Revolucionar je človek, ki je svoje življenje v celoti žrtvoval - v pomenu izničenja. Ničesar nima; niti imena. V njem je le strast uničevalne revolucionarne aktivnosti..." (Vir: Leksikoni Cankarjeve založbe, Morala in etika, Ljubljana, 1986). Brez komentarja!

Kot bivši podpredsednik ribniškega Demosa se torej sprašujem, komu je pravzaprav demokratična država še dolžna postavljati spomenike!? Kakšno kulturo negujemo in vsi plačujemo, ponazarja tudi izjava sina, dr. Jureta Mikuža, uglednega in vplivnega slovenskega kulturnika, nestorja ribniškega kulturnega hrama Miklove hiše, ki je za "Rešeto" -6-1999 dejal: "Demokracija gor ali dol, ampak ne vem, če smo se dolžni opravičevati." Izredno pomenljiva in kulturna izjava!

Da ne bo pomote, vsa dejanja Slovencev, ki so prispevale k ohranitvi slovenstva pred nacizmom in fašizmom, visoko cenim, vsa dejanja, ki pa so privedla do uvedbe slovenskega boljševističnega komunizma, pa globoko obžalujem. Ne sprejemam kulture revolucionarnega vodenja po načelu: Vekomaj za vse zaslužni, nikoli, NIKOMUR za nič odgovorni.

Kljub vsemu navedenemu pa upam, da bo slovenski "demos" le zmožgel obnoviti dostojanstvo in svobodoželjnost ponosnih, a demokratičnih Karantancev.

dipl. inž. Franc Mihič

Živeti z rakom na dojki v Ribniški dolini, družini in... s samo seboj

"ŽENSKÉ, VSE SE DA POCAJTAT!"

Za pomoč pri rehabilitaciji ustanovljena skupina za samopomoč

Toliko dobre volje in optimizma, kot ga je izražala Hrovačanka, vseh 21 žensk, ki nosijo raka na prsih, z njo, na komaj prvem srečanju skupine za samopomoč, še ni moglo deliti. Ni preteklo dovolj časa, da bi se nekatere lahko s to boleznijo, ki ima tako strašen prizvok dokončnosti, lahko sprijaznile. Le leto ali dve sta morda minili od prve operacije, in vsaka beseda tiste, ki jo trpljenje preizkuša že veliko let, je ostro zarežala v njihovo srce.

"Samo jaz vem, kako se počutim, in to moram znati na pravni način povedati," je članicam svetovala dr. Pirčeva (stoji).

Ena izmed njih je drugi dan iskreno povedala, da dvomi, da ji bo skupina lahko pomagala, ko pa se poleg lastne bolečine ubada še z rakom, ki jemlje življenje tudi sorodnici. Vsaka pripoved je drugačna, izkušnje operacije, zdravljenja in rehabilitacije pa so si precej podobne, in ker Onkološki inštitut ne zmore zadovoljiti vseh potreb pacientov, sedaj v Sloveniji deluje že 13. skupina za samopomoč. "To ste ve," je Ribničanke 27. septembra v prostoru Zdravstvenega doma nagovorila Marija V. Pirc, ki je v 30 letih dela slišala že toliko izpovedi in videla toliko bolečine. Druženje slovenskih žensk se je do sedaj izkazalo za uspešno, pravi, svojo življenjsko moč in energijo pa jih je 40 po njenem mnenju enkratno izkazovalo tudi na tradicionalni poti na Triglav. Društvo tudi svojim novim ribniškim članicam ponuja, da brez zadržkov povejo, kar mislijo; rahločutno prisluhne-

jo drugim, in od njih zahteva, da spoštujejo zaupnost.

Svoji vesti bi morali pravzaprav odpreti pot tudi vsi, ki se z bolnicami in bolniki srečujemo, čeprav si je treba najprej priznati, da se s trpljenjem drugega ne moreš poistovetiti, ker bolečina drugega ne more boleti tvojega srca toliko, kot boli njega. Iz tega razloga bi človek še nekako razumel, da tudi Ribničani zganjajo "foušarijo" nad tistimi, ki se morajo zaradi bolezni invalidsko upokojiti.

Neštetokrat so nekatere izmed njih slišale tako boleče besede: "Invalidska, pa tako delaš!" Tisti, ki smo bili v sobi zdravstvenega doma, kjer je bilo na pobudo nekaterih pacientk in ob naklonjenosti direktorja ZD dr. Petra Rusa ter Društva, prvo žensko srečanje, smo slišali razlog, ki so ga navajale vse po vrsti: "Delo nas rešuje."

Po mnenju dr. Pirčeve so se ženske kar malo preveč hvalile nad svojim načinom prebolevanja operacij in kemoterapij. Pogosto namreč popolna rehabilitacija sploh ni možna in se tudi ni vedno možno zamotiti z delom, saj je telo bolj slabotno in manj odporno.

Vse v Ribniški dolini, ki vas življenje preizkuša z rakom na dojki, ste vabljeni vsak zadnji ponedeljek v mesecu ob 17. uri v sejno sobo zdravstvenega doma.

In če izgubiš ob tem še razumevanje zakonskega partnerja, se počutiš, kot da si izgubila skoraj vse, je bila grenka izkušnja najmlajše v skupini, stare okrog 40 let. Od tu naprej spoštujemo zaupnost.

Da boste reševale težave in spoznavale svoje občutke in to nekomu povedale, ne pa se umikale življenju, svetuje dr. Pirčeva. "Da si bomo podelile čustva," kot pravi dr. Alenka Nadler Žagar, ki bo vaša strokovna voditeljica.

Tekst in foto: Alenka Pahulje

Kol'kor kapljic, tol'ko let...so si zapele naše ženske in si nazdravile na novi poti. Skupina se po mnenju dr. Žagarjeve ne bo bistveno povečala, saj naj bi v dolini od Ribnice do Sodražice bilo okrog 30 žensk z rakom na dojki. Imajo specifične probleme, tudi povsem tehnične narave, o katerih se morajo pogovoriti. Tudi o najhujši, srčni bolečini, kot npr. takrat, "ko ženska izgublja občutek lastne vrednosti in se zato težko upre moškemu, ki te preizkušnje ne zna zrelo prenesti," če citiramo dr. Pirčeva.

BUKOVICA JE LETOS NAJLEPŠA VAS

Pri Bojčevih v Rakitnici je "pravi botanični vrt"

Marsikdo res ne ve, da se Marija Bojč že leta trudi urediti svoj zeleno rožnati raj na zemlji, na svojem domu v Kotu pri Rakitnici. Nanj je vse udeležence akcije, ki jo je Občina naslovlila z geslom "Urejena Ribniška dolina", opozorila strokovna članica komisije Ruth P. Reš, ko je na podelitvi priznanj in nagrad najlepšim govorila o tem, kaj še manjka na ribniških vrtovih, domačijah in v vaseh...in, seveda, koliko vsega lepega že imamo.

5-članska komisija, ki je letos ocenjevala 22 prijavljenih kandidatov, pravi, da tudi letos ni imela lahkega dela, ker naj bi bila naša dolina vse bolj urejena. Navsezadnje kaže na to tudi državno priznanje za drugi najlepší manjši slovenski kraj, ki ga je Ribnica dobila lani, se je strinjal župan.

Vse pač ni v izgradnji kanalizacije, cestnega omrežja, zaščiti vodnih virov in urejanju deponij; "piko na i" tem naporom po njegovem dodajo šele prebivalci, ko krasi svoje bivanjsko okolje.

Tisto, kar Ribniško dolino odlikuje v primerjavi z drugimi slovenskimi predeli, je tudi po mnenju krajinske arhitekta Blanke Bartol precejšnja ohranjenost vaških oz. podeželskih elementov ali celih objektov. Pogosto so tako na srednje velikih kmetijah, ki so jih pregledovali, opazili, da domačini vgrajujejo stara kmečka vrata v novo hišo, ali pa obnovijo stari skedenj. Vasi je bilo po mnenju Bartolove precej težko ocenjevati, ker je naša občina posebna po tem, da ima več krajinskih enot. Ribniško polje je strnjeno, Slemenca pa so sestavljena iz več zaselkov. Toda za

najlepše urejeno so vendarle izbrali Bukovico. Njen predsednik, ki je prevzel nagrado, pa je priložnost izkoristil tudi za to, da je župana prosil pomoči pri nadaljnjem urejanju vasi, predvsem problematičnega parkirišča.

Trave nam manjka, ne rož!

Na ribniških vrtovih je po mnenju strokovnjakinj vse preveč raznolikega cvetja in premalo trave. Še vedno prevladuje rdeča brava rož in bršljanke na balkonih, prav tako pa vrtničarji prisegajo na enoletnice. Domiselnost Ribničanov pa se bolj kot drugod po deželi po mnenju Reševe kaže tudi v tem, da za gojenje cvetlic in grmičkov uporabljajo drevesno lubje. Kakorkoli kdo ureja svojo hišo ali domačijo, mora vedeti le to, da ga vrt ne sme zaslužniti. Torej posadite malo, a tisto bolj trajno, da bo zdržalo vsaj do pozne jeseni, ne pa da se že sredi poletja žalostite nad ovenelim cvetjem, je svetovala agronomka Ruth P. Reš, ki se je v našem okolju najbolj radostila ohranjanju vaških detajlov.

A. Pahulje

BURNO V NOVO RIBNIŠKO LETO

V daljavi že cingljajo zvončki, jeleni se pripravljajo na dolgo pot, Miklavž in Božiček že mrzlično pečeta medenjake, skratka, prazniki so pred vrati. Nanje pa se skrbno pripravljamo tudi v Ribnici.

Veseli december se bo s prireditvami pričel že 5. decembra, z miklavževanjem v Hrovači in Dolenji vasi, 16. decembra bomo v dvorani Športnega centra v Ribnici izbirali športnika leta iz občine Ribnica, podelili priznanja akcije Ribniški pušelj, 26. decembra bo tradicionalni Božično-novoletni koncert, vmes se boste lahko sprehajali mimo stojnic božično-novoletnega sejma v samem centru Ribnice, v Hrovači bodo tudi letos Žive jaslice, konec meseca se obeta koncert rock skupine, ki osvaja poslušalce v dobršnem delu Evrope, višek dogajanja pa bo seveda silvestrovanje na prostem, na Škrabčevem trgu z atraktivnimi točkami, ansambli najvišjega razreda, s predpol-

nočno mašo in velikanskim ognjemtom v Gradu.

Vse skupaj bomo zaključili na novoletni zabavi 1.1.2000.

Zato vsi, ki še oklevate, kam bi se odpravili silvestrovat, vljudno vabljeni na kozarec kuhanega vina, šilček medicine v dobro družbo v center Ribnice. Vso dogajanje bo tudi dobro medijsko podprto, organizacijsko pa za spektakularni prehod v novo tisočletje skrbi Občina Ribnica.

Vsa društva, klubi, ki načrtujete prireditve ob izteku leta, vabljeni s svojim programom, da vas uvrstimo v skupni promocijski material.

O podrobnejšem programu, ki je iz dneva v dan bogatejši, boste izvedeli v prihodnji številki Rešeta: Za zdaj le toliko: Nazdravimo skupaj letu 2000!

Marko Modrej

Vodja organizacijskega odbora
in koordinator decembrskih prireditev

Podelitve v Miklovi hiši se je 6. oktobra udeležilo kar 50 Ribničanov, čeprav je tekmovalnega duha pokazalo manj kandidatov kot lani. Akcijo je vodila Občina v sodelovanju s Kmetijsko pospeševalno službo in turističnimi društvi, k urejeni podobi Ribniške doline pa so po mnenju komisije največ prispevali:

STANOVANJSKE HIŠE Z VRTOM

1. mesto: MARIJA BOJČ, Kot pri Rakitnici (ponovna zmagovalka)
2. mesto: MARIJA ČAMPA, Vodnikova cesta
3. mesto: MARINKA ANDOLJŠEK, Grič

DOMAČIJA S KMEČKIM DVORIŠČEM

1. mesto: DRAGICA KLUN, Bukovica
2. mesto: MARICA ZOBEC, Blate
3. mesto: FRANC GORŠE, Prigorica

VASI

1. mesto: BUKOVICA (lani Sušje)
2. mesto: VELIKE POLJANE
3. mesto: SUŠJE

Z VESELJEM V NOVO TISOČLETJE

Foto: Klemen Svetelj

"Z veseljem v novo tisočletje" je vodilna misel pevske skupine BA CENGELO iz Zambije, ki je 25. septembra gostovala tudi v naši župnijski cerkvi v Ribnici. Skupino vodi pater Miha Prevenšek, sestavlja pa jo dvanajst mladih katoličanov, ki jih je pater Miha izbral med pevci ekumenskega pevskega zbora. Že iz samega imena skupine lahko začutimo, s kakšnim poslanstvom ti mladi pevci prihajajo med nas. Želijo nam predstaviti svet, ki se zbira okrog ognjišča božje ljubezni in tako so za ime skupine izbrali BA CENGELO, kar v bamba jeziku pomeni luč, žarek, svetloba.

Pa vendarle, kaj je tisto, zaradi česar so ti mladi prišli iz tako daljne dežele, kjer 3/4 prebivalstva še vedno živi pod mejo revščine?! Tako kot mi, se tudi oni zavedajo, da edino dobra izobrazba vodi v boljši jutri. A kaj, ko volja in pripravljenost nista dovolj, saj brez denarja ni šolanja. Zaradi mnogoštevilnih družinskih članov je nemogoče, da bi starša lahko šolala svoje otroke. Če že privarčujeta nekaj denarja, običajno to zadostuje le za najstarejšega, ostalim pa je pot zaprta. Čeprav se nam celoletna šolnina 100 \$ sploh ne zdi visoka, pa je za večino Zambijcev nedosegljiva.

Tako je pater Miha iskal rešitev, da bi lahko pomagal tem mladim, ki se bodo morali brez primerne izobrazbe vse življenje prebijati skozi revščino. Ker ima tudi sam rad pesem, je rešitev našel ravno v pesmi, ki ne pozna meja in se lahko dotakne srca. Tako so ti mladi prišli med nas s prošnjo, da bi jim pomagali urediti sanje za lepšo prihodnost. Svojim sovrstnikom, ki so želeli z njimi, a so ostali doma, so obljubili, da jim bodo s svojimi

**
**

IZSELJENCI IZ

Že v prejšnji številki Rešeta sem zapisala, da se Muzej pripravlja na razstavo o izseljencih. V nadaljevanjih vam bom predstavila raziskovalno delo, ki ga je opravila Deana Ceglar in iz katerega črpamo podatke za postavitev razstave.

Celotno slovensko ozemlje je spadalo med agrarne predele avstrijske monarhije. Naravni prirastek je od druge polovice prejšnjega stoletja postajal čedalje večji, čedalje manj je bilo možnosti za zaslužek na rodni zemlji, zato so se ljudje usmerjali v gospodarsko bolj razvite predele države in tudi čez državne meje. Vendar selitev ni bila enostavna, saj je bila navezanost na zemljo izredno velika, stoletja je ovirala najštevilčnejši kmečki sloj prebivalstva v svobodi gibanja.

Večja navezanost je začela popuščati šele v drugi polovici 18. stoletja. Jožef II. je leta 1782 izdal patent o odpravi osebne odvisnosti podložnikov. Kmetje so bili sicer še vedno omejeni s pokorščino zemljiškemu gospodu in so morali opravljati razne obveznosti, njihovi otroci pa so lahko svobodno odšli s kmetije. Celo posestnik je kmetijo lahko zapustil, če je le našel zmožnega naslednika in izpolnil vse obveznosti do zemljiškega gospoda. V praksi je to pomenilo uveljavitev pravice o svobodni izselitvi podložnikov in njihovih otrok, kateri so se fevdalci močno upirali.

Kljub tej pravici odselitve si je vsak moral priskrbeti posebno dovoljenje - odpust iz državljanstva, saj je izseljeniški patent leta 1832 določil, da je za zakonit prestop meje potrebno posebno dovoljenje deželne oblasti, poleg tega pa je tudi bilo potrebno plačati posebno odhodninsko pristojbino. Po letu 1860 so se oblasti začele pri izdaji dovoljenj ozirati na prosilčeve gmotne razmere in so osebam brez imetja odklanjale izdajo dovoljenja, saj so se diplomatska in konzularna zastopstva v Ameriki pritoževala, da se izseljenci brez sredstev obračajo nanje za pomoč. Od prosilcev se je zato zahtevalo naj dokažejo, da imajo sredstva za plačilo prevoza. Kdor je državo zapustil brez dovoljenja, mu je država postavila zaporo nad premoženjem in tudi morebitna oporoka je bila neveljavna. To posebno dovoljenje je bilo ukinjeno leta 1867, ko je monarhija razpadla na dva dela, na avstrijskega in ogrskega. S tem je bila onemogočena kontrola nad izseljevanjem, evidentirali so se lahko le tisti, ki so potovali s potnim listom, vendar so mnogi sprva potovali tudi brez njega.

Potni list je postal obvezen v času množičnega izseljevanja, torej šele proti koncu 19. stoletja. Potni list, v ljudskem jeziku imenovan POS (popačenka od nemškega der Pass), je bil dokument, ki ga je moral imeti vsak moški izseljenec, ki je prestopil avstrijsko državno mejo, to je veljalo tudi za Ogrsko in obratno. Po letu 1867 so potne liste izdajali za dobo treh let vsem tistim avstrijskim državljanom, ki so zanj zaprosili in odslužili vojaški rok. Po treh letih so morali imetniki »posa« zaprositi za njegovo podaljšanje, četudi so bili v tujini.

Čeprav v statistiki nimamo zanesljive opore, lahko trdimo, da je bilo izseljevanje s slovenskega ozemlja pred marčno revolucijo leta 1848 neznatno, le neznatni primeri, ne pa široko gibanje, ki bi imelo splošne gospodarske in pa socialne vzroke. Preseljevanje je bilo omejeno na sosednje države in je potekalo predvsem sezonsko. Prvi prekomorski slovenski izseljenci so bili misijonarja; prvi indijanski misijonar Friderik Baraga je prispel na ameriška tla leta 1830. Njegova sestra Antonija pa je morebiti prva

RIBNIŠKE DOLINE ***

Slovenka, ki je stopila na ameriška tla, vsekakor pa je prva, ki jo poznamo po imenu. Sledili so mu še drugi, vendar teh prvih naselnikov pred ameriško državljansko vojno ni bilo na tisoče, bilo pa jih je nekaj stotin.

Po marčni revoluciji se je začel položaj slabšati, s propadanjem domače obrti, prevoznitstva, rudarstva in kmečke trgovine so se začele možnosti preživetja krčiti, s samim kmetijstvom se ni bilo možno več preživeti.

Ljudje so se začeli z upanjem podajati v nov, neznan svet ...

Viktorija Centa

Mnoga mlada dekleta, stara 16, 17 let so odšla v Ameriko, da si tam najdejo moža. Nekatera so se poročila z že tam živječimi Slovenci, nekatera pa so se poročila z »Amerikanci«. Izrezek časopisnega članka, ki nosi naslov »Albina from Ribnica«, torej Albina iz Ribnice, nam prikazuje poroko Albine in Rudija Novaka, posneto 3. februarja 1923 v Clevelandu, v studiu Bukovnik. To nam priča, da je bil lastnik slovenske gore list.

Albina from Ribnica

In elegant wedding attire typical of the 1920's, Rudy and Albina Novak posed for their wedding pictures taken at Bukovnik's Studio. It was four years later that their first of two daughters was born. Most of the clothes were made at home or by the neighborhood seamstresses who fastidiously copied the latest styles. "We enjoyed the simple pleasures of life and saved our money to buy our first car in 1925. That was Rudy's pride and joy. We'd take it out on Sunday to Pa's farm in Geneva where the family would gather."

nastopi zagotovili vsaj dve leti šolanja. Kljub mnogim težavam, ki pestijo njihovo domovino, pa so med nas prinesli veselje in upanje. Na njihovih obrazih ni bilo žalosti, ampak širok iskren nasmeh, pa čeprav je pred njimi nagotova prihodnost. S svojim nastopom so nam pokazali, na kakšen način oni častijo Boga in

Upam, da vam je sobotni koncert skupine BA CENGELO ostal v srcu in vam bo v težkih trenutkih vлил veselje in upanje. Simona

Foto: Klemen Svetelj

kako si polepšajo večere brez televizije.

Naj se na koncu v njihovem imenu zahvalim vsem, ki ste svoje srce odprli klicu dobrote in s svojim darom nekomu zagotovili lepšo prihodnost. Naj vsem vam velja misel: "Kdor je pripravljen dati, ne da bi dobil, je vreden, da dobi, če tudi nima, da bi dal."

Simona Kozina

DOBRODELNI KONCERT

"TRENUTEK"

IN

OTROŠKI PEVSKI ZBOR ŽUPNIJE RIBNICA

vas v petek, 5. novembra, ob 18.30 vabita v župnijsko cerkev sv. Štefana v Ribnici,

kjer bomo ob diapozitivih priredili

DOBRODELNI KONCERT V MISIJSKEM DUHU

Vsi smo na poseben način poklicani tudi v misijonsko službo. Tisto malo, kar lahko naredimo dobrega svojemu sosedu, kolegu na delovnem mestu, sovaščanu in vsakemu bližnjemu, je le tvoj drobec, vendar v rokah prosečega postane neprecenljiva vrednost.

Vabimo vas torej na odpiranje src za mnoge v naši župniji in po svetu, ki nimajo niti najpotrebnejših sredstev za življenje. Ob tej priložnosti lahko sami naredimo korak več in res skušamo uresničiti tisto znano misel: "Kdor hoče videti, mora gledati s srcem."

Prostovoljne prispevke dobredelnega koncerta bomo namenili socialo ogroženim družinam v naši župniji in za potrebe misijona v Zambiji.

Pridite, skupaj bomo pokazali pripravljenost pomagati bratom v stiski!

Vokalna skupina "TRENUTEK"

Foto: Andreja Hočevar

ŠOLA V NARAVI ANKARAN 1999

Letos je odšlo v šolo v naravi 120 učencev 4. razreda in 11 spremljevalcev. Bivali smo v hotelu Adria Convent v Ankaranu. Ker nam je bilo vreme naklonjeno, smo večino časa posvetili plavanju. Učenci so bili razdeljeni v 3 skupine: neplavalci, polplavalci in plavalci. Tudi pouk smo prilagodili življenju na morju, raziskovanju in delu na terenu. Opazovali smo vreme, merili temperaturo zraka in vode, spoznavali različne pojave, ki so značilni za obmorski svet (plima, oseka, lastnost morja in pridobivanje soli, spoznavanje rastlinstva in živalstva obmorskoga sveta in vse to primerjali z domačo pokrajino. Izvedli smo tudi 1. naravoslovni dan na temo Mesto Piran. Peljali smo se z ribiško barko in si že med potjo ogledali značilnosti obale in večja mesta. V mestu pa smo si ogledali cerkev sv. Jurija, akvarij in Tartinijev trg. Vsak večer smo poskrbeli za zabavo. Organizirali smo: tekovanje v pikadu, ples na ploščadi pred hotelom, obisk svetovnega popotnika Andreja Strmeckega in modno revijo. Zadnji večer smo podelili priznanja. Večina učencev je osvojilo naziv bronasti ali srebrni ankaranček, učenec **Samo Jeranko** pa celo naziv zlati ankaranček.

V popoldanskem času so učenci prosti čas preživljali s športnimi dejavnostmi. Tekmovali so v boju med dvema ognjema, spoznali osnove športnega plezanja in aerobike.

V petek, 10. septembra, smo se zagorelih obrazov in polni novih doživetij vrnili domov.

Na koncu bi se kot pedagoški vodja rada zahvalila vsem sodelavcem za požrtvovalno delo, saj smo z dobrim sodelovanjem dosegli prijetno delavno vzdušje.

Pedagoški vodja: Mojca Jelušič

Šola v naravi,
da bi bili vsi otroci zdravi.
Naj bo Ankaran
brez prask in ran.

ANKARAN

Komaj zajtrk smo pojedli,
že okrog bazena smo posedli.
"Tršič" nismo poslušali,
raje na tobogan smo se pognali.

Z barčico smo se peljali,
da Piran bi bolj spoznali.
Razlagali so nam, kdo je bil Tartini,
jaz pa sem mislila, kje so slastni tortelini.

Ko plavalna priznanja so delili,
smo se ankarančki veselili.
Zadnji dan je avtobus prispel,
da bi bil "trop" staršev v Ribnici
vesel.

JONA BAMBIČ, 4.A

»Otroci, hvala vam, ker nas učite«

Ob tednu otroka je bil Vrtec Ribnica v znamenju nasmejanih obrazov naših najmlajših, saj so zanje zaposleni v vrtcu pripravili obilo zabave.

Malčki so rajali, zbirali jesenske plodove, si ogledali lutkovno predstavo » V jesenskem gozdu...«, ki so jo pripravile vzgojiteljice, otroke sta obiskala »Botra jesen« in »Pojoči kuhar«...

Malo starejši otroci pa so izdelovali jesensko dekoracijo, se igrali igre brez meja, nekateri so odšli na izlet v Bistvo, Živalski vrt, Otavice, Francetovo jamo, se zabavali na kostanjčkovem pikniku, nekaterim pa je bilo omogočeno tudi jahanje konja na igrišču vrtca in na Ugarju.

Foto: B. Topolnik

Posebna pozornost pa je bila namenjena staršem otrok programa Korak za korakom na Zelenem vходу.

Na DREVO ŽELJA so starši obešali papirnata sporočila z naslednjimi lepimi željami:

- »vsem otrokom in najini deklici želiva veliko smeha, igre, zadovoljstva, bonbonov in čokolad, lepih pravljic in veselih pesmic, predvsem pa veliko objemov in topline tistih, ki jih imate najraje.«

- »otroci, hvala vam, ker nas učite«

- »da bi imeli vsi otroci mamico in očka«

- ...

Te želje bodo vzgojiteljice prenesle otrokom, oblikovale pa bodo posebno zgibanko želja in jo objavile.

Vsem odraslim vzgojiteljice sporočajo, da jim je bilo v tednu otroka lepo.

V prihodnje pa si želijo več sodelovanja in pozornosti tudi širšega okolja v Ribnici.

D. Šilc in K. Zupančič

Planinski krst na Veliki planini

Foto: Liljana Centa

Tako je PD Ribnica od 1. do 3. oktobra na svojevrsten način praznovalo, saj je predstavilo svojo raznovrstno dejavnost širšemu krogu ljudi. Prvega oktobra je bilo v Ideal centru predavanje z diapozitivi o Peruju. Predavali so naši člani, ki so bili junija 1999 v perujskih Andih. Svojo, prvenstveno smer »Ribnica - expres« pa je predstavil Aleš Žagar, član odprave. Naslednji dan smo se v velikem številu (pribl. 60) odpravili na Veliko planino. Sicer nas je zgoraj čakala megla, vendar

smo jo z dobro voljo kar hitro pregnali, tako da smo res videli lepote planin. Pri Domžalski koči na Veliki planini pa smo imeli tudi pravi pravcati krst. Tretjega oktobra pa je bila pri planinski koči pri Sv. Ani planinska slovesnost, kjer so nam zapele članice vokalne skupine Trenutek in mladi planinci iz planinskega krožka. Ob tej slovesnosti je o nastanku, razvoju in delu društva spregovoril predsednik PD Ribnica, Jože Andoljšek, spodbudn besede pa nam je izrekel tudi

DVAJSETLETNICA PLANINSKEGA DRUŠTVA RIBNICA

Planinsko društvo Ribnica je bilo ustanovljeno 24.4.1979 kot plod nekaterih »zanesenjakov« in privržencev narave, ki niso stremeli le k materialnim dobrinam, ampak tudi k dobremu zdravju, počutju, stiku z naravo, lepoti narave,... predvsem pa so želeli to tudi ohraniti, saj vemo: »Narave nismo dobili od naših očetov, ampak smo jo dobili v varstvo od naših vnukov.«

P.S. V naslednji številki si boste o PD Ribnica lahko prebrali kaj več!

ribniški župan Jože Tanko. Najbolj prizadevnim in zaslužnim so bila podeljena priznanja in pohvale. Vsi, ki smo se zbrali pri Sv. Ani, smo se na koncu okrepcali s planinskim golažem in pijačo ter si obljubili, da se bomo ob naslednji visoki obletnici zopet srečali, do takrat pa pridno delali.

Zdenka Mihelič

Skoraj vsak gornik ve, kdo je bil Joža Čop, prav tako zgodbo, ki jo je na stebri doživel s Pavlo Jesihovo, kar ga je že davno uvrstilo med nesmrtno legende alpinizma. Ta stebler so poimenovali po njem in s tem je Čopov stebler v Triglavski severni steni postal najznamenitejša in najbolj zaželena smer.

Pogled s Čopove prečnice

Foto: Aleš Žagar

Tudi sam sem slišal in prebral mnogo o tej zgodbi, in ko sem na koncu prebral še knjigo Stena (Tone Svetina), me je začel stebler privlačiti z vso svojo legendo in pa težavnostjo. Z Alešem Žagarjem sva si ga oba želela, zato sva v soboto, 10. septembra ob 2 h krenila iz Ribnice v Vrata. Odločila sva se, da spodnji del preplezava po Skalaški, kajti Čopov stebler se prične šele na polovici 1000 m visoke Triglavske severne stene. Ob 6.30 min sva vstopila v smer. Plezati moraš zelo nežno, saj je skala krušljiva, kar pa je zelo neugodno za drugega v navezi. V vod-

stvu sva se menjavala, pri tem pleza enkrat prvi, enkrat drugi, in približno ob 9.30 prispela ob Čopov stebler, ki naju je navdajal s strahospoštovanjem. Plezala sva prosto in šlo nama je dobro, čeprav moram priznati, da brez kake kletvice ni šlo. Smer postaja proti vrhu čedalje težja in na koncu te čaka ključno mesto, slavna Čopova prečnica, ki na levo obide previse po odprti in skrajno izpostavljeni steni. Naključje je bilo, da sem tukaj plezal prvi in ob preplezani prečnici tisti dan prvič

ugledal sonce. V trenutku sem podoživel Čopovo zgodbo ter se čudil, kaj vse mu je uspelo tistega davnega leta 1945. S tem se konča najtežje, pri tem pa ti tura skoraj že uspe in nisem si mogel kaj, da ne bi od nevsakdanjih norih občutkov zavpil v odmev. Oba sva uspela vse dele preplezati prosto in ob 17.30 prispela na vrh, s tem zaključila smer in tudi sama podoživela nesmrtno legendo Čopovega stebra.

Miloš Urh

2. RIBNIŠKI TEK

Okorajžili so se celo občani

Ob zaključku svoje uspešne sezone 1999 in ob občinskem prazniku Ribnica je Triatlon klub Ribnica organiziral 10. oktobra 2. Ribniški tek. Po pričakovanju se ga je udeležilo precejšnje število tekačev.

Začelo se je ob 10. uri s startom najmlajših tekmovalcev - osnovnošolcev.

Organizatorji si bomo v bodoče prizadevali, da iz leta v leto privabimo čim večje število občanov Ribnice, ki bodo tekli na prireditvi. Zato že sedaj vabilo za drugo leto, 2000, na 3. Ribniški tek, ki bo predvidoma v mesecu oktobru.

V absolutni kategoriji teka na 10 km je zmagal, lani drugo uvrščeni Romeo

Živko, z rekordnim časom 31 min in 39 s. Po tekmi je povedal, da je bil s progo izredno zadovoljen, svojo zmago pa je posvetil svojemu preminulemu učenecu in hkrati tudi članu Triatlon kluba Ribnica, Sašu Juraji. V ženski kategoriji je s časom in rekordom proge 37 min in 26 s zmagala Živkova žena

Anica Živko. Tekmovalci so bili s tekom izredno zadovoljni, zaupali pa so mi, da so jim bili od vsega najbolj všeč trasa teka in makaroni v cilju.

Na koncu naj se zahvalim županu občine Ribnica Jožetu Tanku, vsem sponzorjem, Občini Ribnica, ŠZ Ribnica, Optiku Janezu Pozničju, Frizerstvu Adonis, Kroni, Bistroju Lucija in Mesariji Ambrožič, redarjem in vsem, ki so na kakršen koli način pomagali in sodelovali pri organizaciji tekaške prireditve. Hvala!

Točne rezultate teka je možno dobiti na spletni strani:

home.amis.net/tkr

Miloš Petelin

Foto: Foto TONI

Tekli so dva kilometra. Nad udeležbo najmlajših tekmovalcev smo bili organizatorji izredno presenečeni, saj jih je bilo na startu kar 25, v glavnem iz Ribnice in Kočevja. Med dečki je v absolutni kategoriji zmagal Bojan Cebin, član Triatlon kluba Ribnica s časom 6 min in 44 s. Med deklicami pa Blažka Hrovat, Atletska šola Brigite Bukovec.

20 min kasneje, in prav nič manj zares kot najmlajši prej, so se pognali v tek mladinci, člani, članice in veterani. Tekli so na 10 km dolgi progi. Kljub temu, da so bili na isti dan še 4 teki, je bilo na startu 42 tekmovalcev. Za razliko od lanskega leta je bilo letos na startu poleg triatloncev iz Ribnice tudi nekaj ostalih občanov iz Ribnice, ki so se okorajžili in prišli na tek.

TK RIBNICA SE OPRAVIČUJE

vsem občanom, ki so se udeležili ribniškega teka, saj zaradi organizacijske pomote nismo podelili obljubljenih nagrad v kategoriji za najboljšega občana Ribnice.

Zadevo bomo rešili naknadno.

PLAVALNI KLUB TUDI V RIBNICI

Organiziramo plavanje za Ribničane vseh starosti

Plavanje je zaradi svojih mnogoterih pozitivnih učinkov preveč dragoceno področje športne kulture posameznika in naroda, da bi ga prepuščili naključnemu razvoju.

To športno zvrst, ki se odvija v za človeka privlačnem in zanimivem okolju, cenimo še zlasti za to, ker se je z njo moč ukvarjati do pozne starosti. Zaradi ugodnih večstranskih učinkov mnogi plavanje uvrščajo med nepogrešljive sestavne dele športne rekreacije.

Tako je v Ribnici poleg prenovljenega bazena tudi plavalni klub, ki mu bo naloga omogočiti organizirano plavanje vsem starostnim skupinam. Predvsem mladi bodo imeli možnost izpopolnjevanja in osvajanja novih plavalnih tehnik, saj je predvidena vsakodnevna vadba. S tem se jim odpira možnost udeležbe na tekmovanjih ter v nadaljevanju možnost ukvarjanja z vsemi športi, povezanimi z vodo (triatlon, potapljanje...).

Ustanovni občni zbor na novo nastalega Plavalnega kluba Ribnica smo imeli 21. septembra v prostorih avto šole Herby. Udeležilo se ga je 18 občanov, ki so izvolili predsednika kluba Julijana Ozimka, tajnika Mirana Turka ter še dva člana izvršnega odbora in blagajnika. Izvoljen je bil tudi nadzorni odbor v sestavi dr. Marjete Kregar-Jeranko, Toneta Dejaka in Aleša Abrahamsberga. Slednji je predstavil statut kluba, Darka Knafelj in Drago Marjanovič pa delovanje bodočega plavalnega kluba.

Drago Marjanovič

Vse ljubitelje plavanja vabimo k vpisu.

Informacije na telefonih:

860-060 - Julijan Ozimek ali

041/ 516-730 - Drago Marjanovič

**VSAK ZADNJI
PONEDELJEK V MESECU**

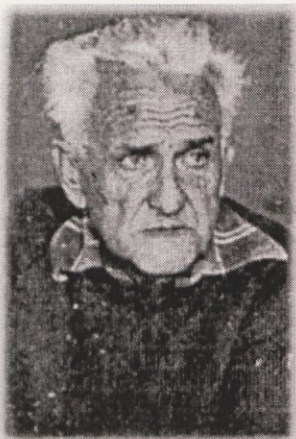
**11. ŠTEVILKA
REŠETA BO
IZŠLA
29.
NOVEMBRA**

Dr. METOD MIKUŽ (1909-1982)

MARŠIČI IN ŽUKOVO - MIKUŽEV DRUGI DOM

III.

PRELONOMNO LETO 1942

M. Mikuz

zgodovinar,
univerzitetni
profesor,
pisec del o Slovencih
v stari Jugoslaviji in
NOV, pisec svetovne
zgodovine po l. 1945
in avtor številnih dru-
gih publikacij; bil je
član vrhovnega ple-
numa OF in predsed-
stva AVNOJ

Ob 90-letnici njegovega rojstva pripravlja znanstveni inštitut Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani v sodelovanju z Občino Ribnica Mikuzev zbornik, v katerem preko 20 strokovnjakov obravnava teme, pomembne za naše zgodovinopisje. Del tega zbornika bo obsegal tudi prispevke domačih avtorjev na temo "Zgodovina Ribnice od srede 19. stoletja do danes". Eden od domačih sodelavcev je tudi **Janez Debeljak**, katerega prispevek ima naslov Maršiči in Žukovo-Mi-kužev drugi dom. Utrinke iz Mikuzovega življenja in dela v Ribniški dolini objavljamo v nadaljevanjih.

Prvega aprila 1942 je bil napad na Maršiče. V vasi je po kletih prenočevala skupina partizanov. Prišlo je do izdaje, vendar ne s strani vaščanov. Eden od borcev se je šel javit v Lašče na komando. Pod Maršiči se je dopoldne že znašla četa Italijanov iz postojanke v Velikih Laščah. Borci so se pravočasno umaknili in prišli že do sosednjih Praproč, ko so Italijani zasedli Maršiče. Partizani so se vrnili, se priplazili Italijanom za hrbet in jih iznenada napadli. Šest italijanskih vojakov je bilo ubitih, osem pa ranjenih.

Razjarjeni Italijani so iz vasi pobrali osem moških, jih zvezali, odgnali v Ortnek in jih tam postavili ob zid. Italijanski oficir je sprožil brzostrelko, a jo je obrnil proti gozdu, ne v zvezane Maršičane, kot da jo preizkuša. V tem je nastopil ortneški grof Oskar Kosler in odločno branil talce, češ da to niso komunisti in tudi nič krivi pri poboju italijanskih vojakov. Na grofovo posredovanje je stopil v akcijo še poveljnik italijanske postojanke v Ortneku, neki kapetan, po poklicu zdravnik. Starejši ga imajo še danes v lepem spominu, tudi po imenu se ga še spominjajo, Faustino Bassani se je pisal. Treba je povedati, da je bilo zdravnikom tedaj prepovedano zdraviti družinske člane, ki so imeli koga v partizanih; Bassani pa se na to ni oziral, ampak je zdravil tudi »partizanske«. Odločno je nastopil proti velikolaškemu poveljniku in mu prepovedal postreliti ljudi na svojem terenu.

Talce so odgnali v Lašče in začeli so se težki dnevi pričakovanja, kdaj domači zvedo za neizprosno resnico. Bilo pa je to v velikonočnem času in Italijani so iz dneva v dan odlašali z izvršitvijo smrtne obsodbe. Zgodilo se je celo, da so po devetih dveh vseh osem Maršičanov izpustili domov.

Ker je medtem minila velika noč, so za naslednjo nedeljo v vasi pripravili »zahvalno daritev«. Na belo nedeljo popoldan je imel Mikuz v maršičanski cerkvi obred in pete litanije, po končanem cerkvenem opravilu pa so se vsi vaščani poveselili ob pečenem janjčku in pijači.

Jeseni 1942 se je Mikuz zelo pogosto zadrževal v Slemenih. Vsakdanjo obvezno mašo je imel ali v vaški cerkvi pri Maršičih ali pa v farni pri Sv. Gregorju. Bil pa je tudi zadnji, ki je maševal v grajski cerkvi sv. Jurija na starem ortneškem gradu.

Nad Maršiči je vas Gašpinovo. V hiši pri Tasrednjih, pišejo se Lovšin, so tik pred vojno dobili radio, kar je bila takrat za kmetih redkost. Ob večerih je bila iz Londona, kjer je tedaj bivala jugoslovanska vlada, oddaja v slovenščini in Mikuz je bil vsak dan njen redni poslušalec. Italijani so kajpak ljudem radijske sprejemnike pobrali, pri Tasrednjih so ga pa naskrivaj obdržali. Ko je postalo prenevarno, so ga prenesli v hlev in Mikuz je zmeraj sveže novice svetovnega dogajanja poslušal pač v hlevu.

Proti koncu leta 1942 je Mikuz, ki je bil takrat za arhivarju v škofijijski knjižnici, rekel škofu Rožmanu, da je lačen, da se gre malo najest na Dolenjsko. Od tedaj se od Maršičev ni več premaknil. Povezan preko OF z Ribnico je čakal na pošto, kdaj pride njegov trenutek, ko bo prekoračil Rubikon. Treba je vedeti, da je okupator izvajal sankcije nad družino, katere član je odšel v hosto; v primeru Mikuzja je bilo dogovorjeno, da ponoči pridejo partizani in ga »ugrabijo«, tako pri Maršičih ne bodo čutili posledic.

Ložar iz Ribnice je bil za zvezo, zdravnik Oražem in mlada zdravnica Frena Bojčeva, pozneje znana po partizanski bolnici Franji, sta napisala pismo, da je v nevarnosti. Pošto je odnesla Anžetova Micka, doma od Maršičev, ki je služila pri učiteljski družini Sedej v Ribnici. Pošto so ji običajno skrili v lase, to pot pa v čevljev. V Ortneku so jo Italijani vrtili in preiskovali, a čevljev se le ni bilo treba sezuti. Micka je vedela povedati, da samo Bog ve, koliko strahu je prestala, predno je Mikuz dobil pismo v roke.

Po božiču je praznik Štefan dan. V nabito polni cerkvi pri Maršičih je imel Mikuz ob desetih poslednjo mašo. Ljudje se spominjajo, da je bila zelo pomenljiva njegova pridiga, v kateri je v glavnem govoril o sv. Štefanu. Nihče danes ne ve obnoviti tiste pridige, a govoril je o tem prvem krščanskem svetniku, ki so ga zaradi njegovih načel in prepričanja kamenjali. V spominu so le besede, da bi težko našli človeka, ki bi bil pripravljen v teh vojnih časih podoživljati usodo sv. Štefana mučenca in se pustil kamenjati. Povzetek Mikuzevih poglobitvenih misli nam morda vsaj malo približa zapis o tem svetniku v knjigi Leto svetnikov IV., str. 575 - 579: Sv. Štefan je z izredno močjo in prepričevalnostjo oznanjal božjo besedo. Nekateri so se prerekli s Štefanom pa se niso mogli ustavljati modrosti in duhu, s katerim je govoril. S svojim nastopom in poslanstvom je osebnost, ki povzroči temeljito in dokončno ločitev duhov. Pravi učenec, pravi svetnik, kot je sv. Štefan, gre za svojim Gospodom - kamor ga kliče, tudi v mučeništvo. Zakaj tudi Sin Človekov ni prišel, da bi mu stregli, ampak da bi stregel in dal svoje življenje v odkupnino za mnoge...

Tisto noč je šel Mikuz spat, bolje čakati, v sosednjo hišo h Krajčkovim. Antonova mati so bili bolni na srcu, pa se je bal, da bi bilo ob prihodu partizanov ponoči kaj narobe. Patrola ribniške partizanske čete je Mikuzja odvedla v vas Kot pri Ribnici, od tam pa je odšel v Polhograjske Dolomite, kjer je postal verski referent pri glavnem štabu NOV in POS.

Časopis Slovenec je naslednji dan na prvi strani z velikimi črkami objavil novico: Partizani ugrabili Metoda Mikuzja... Ženske so jokale, posebno Antonova mati. Slišati je bilo: »Zdaj ga bodo pa ubili...«

Etnološko društvo povezuje Hrovačane in obuja življenje na vasi
OKTOBRA JE BILO LIČKANJE, KMALU PA SE OBETA ŠE ŽGANJEKUHA!

"Je pa davi slan'ca padla na zelene travnike, je vse rož'ce pomorila, vse te žlahtne rožice..." so peli sredi oktobra v "Lobanjčevi" garaži, kjer se je zbrala cela hrovaška vas.

"Tu v Amerik' najmate, tu je najboljš' kombajn, " je France Petek razlagal rojaku iz Amerike, ki ga je pripeljal s seboj na ogled tega starega kmečkega opravila. Pred tem so se na bližnje polje odpravili Janko in Ivan z nepogrešljivim gosakom Guzmanom v naročju, da so nalomili koruze in jo na vozu dostavili starim in mladim, ki so se ponovno odzvali vabilu domačega društva.

"Jesen je, malo imamo časa še pred jasicami, Miklavžem in veselim decembrom, pa smo si v društvu rekli: dajmo se dobit in pripravimo še ličkanje. Par koruz smo še videli po vasi in ljudje, ki jo imajo, ne morejo sami vsega postoriti. Pa smo s'

d'jal': Zakaj nja b' kar cajla vas pr'šla sk'p, mal' pojejala, mal' popila, vmajs b' se kaj skrajgal', z'pajl'...", je humorno pojasnjeval predsednik VED Ivan Prelesnik. Tisto oktobrsko soboto Hrovačani niso samo ličkali, ampak so možakarji tudi čistili okolico, saj gre navsezadnje za dobro vseh, a takšna povezanost je dandanes prava redkost.

"To je bil tudi prvi namen ob ustanavljanju društva: da zberemo ljudi. Sedaj so vključeni tisti od 5. pa do 80. leta. Tako enkrat počnemo eno, drugič drugo. Vsak ima svojo zamisel in danes nismo samo ličkali, ampak so ljudje odšli tudi sekati grmičevje ob cesti. Ni važno, kaj se dela - treba je sodelovati, se pogovoriti. Zbrali pa smo se tudi zato, da se zmenimo, kako bomo pripravili veseli december oz. bomo načrt za drugo leto dali tudi v Turistični koledar Slovenije.

Boste vanj umestili tudi ličkanje, saj tokrat ni bil toliko odprt širši javnosti, le medijem?

"Zdaj še malu probavamo, kaj b' b'lu. Lajtas je b'lu ličkajne, drugo lajtu b' b'la l'hku košnja al' pa orajne. Še lajtas pa misl'mo zarad' trošarine šnops kuhat, ker ima društvu 120 l'di, pa tud' z' pozim', ku je mraz, je dobru d' ma šnops, z' zdravje, mau pa tud' z' v'sjaljel!"

Predvsem pa si ljudje s toliko mero zagnanosti, dobre volje in pripravljenosti narediti nekaj v zadovoljstvo mnogih, končno zaslužijo podporo. Ne da se sami trudijo okrog morebitnih dobrotnikov, temveč da se vrednost projektov VED izkaže tudi v višji proračunski postavki in še večjem razumevanju okolice. Ker ohranjajo, kar je bilo nekdaj dobro, in oživljajo, kar je še danes vrednota.